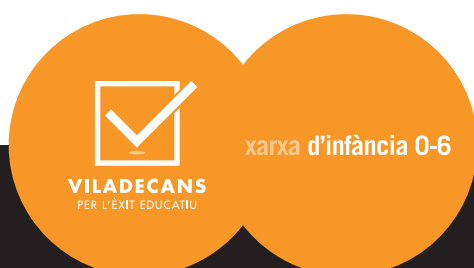
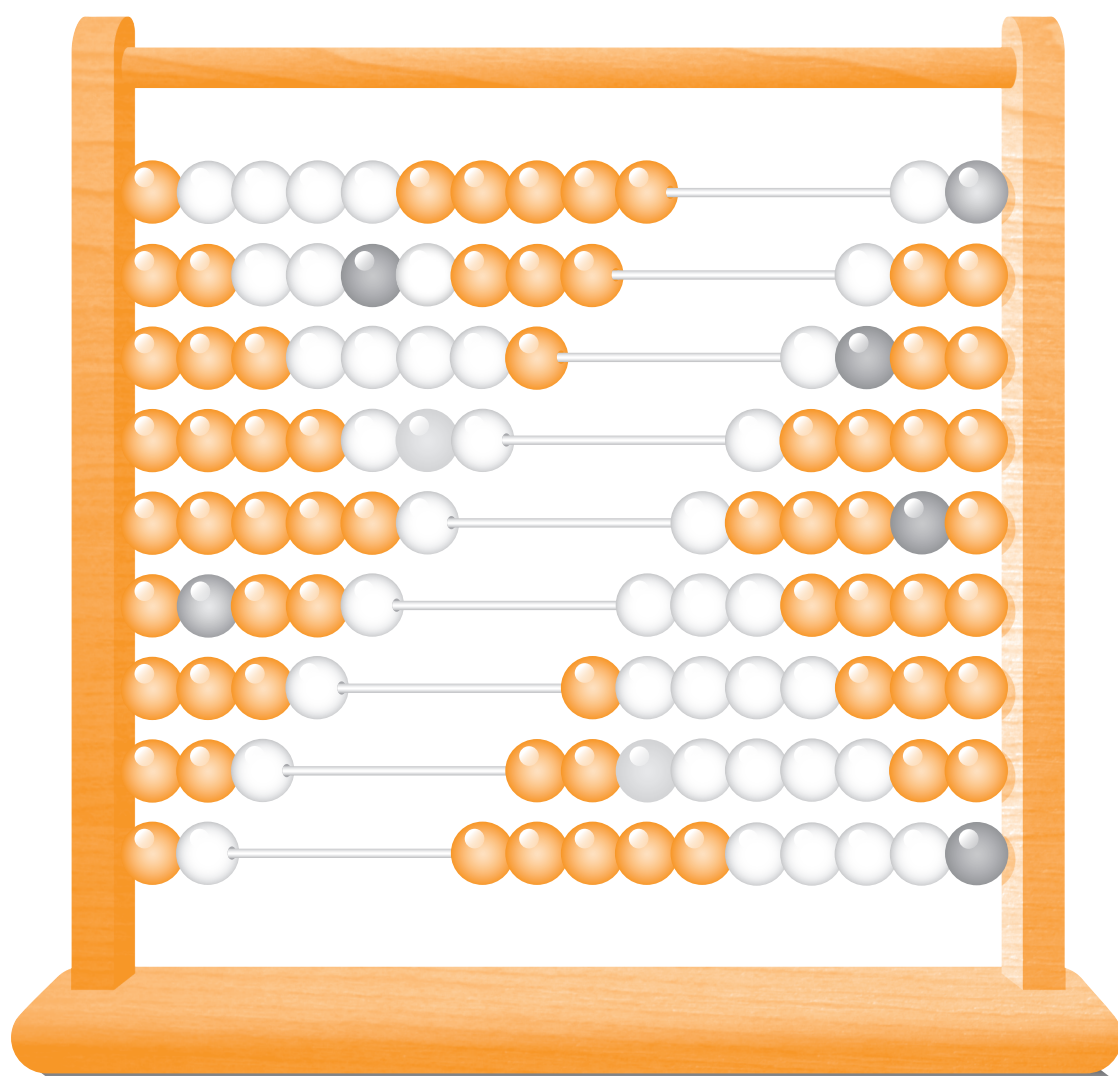
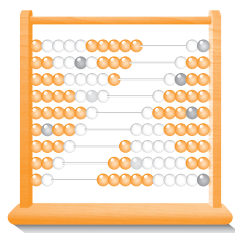

Protocol d'actuació vers la infància i l'adolescència en situació de risc de Viladecans

(Majors de 0 i menors de 18 anys)

La Xarxa com a promotora dels bons tractes a la infància i l'adolescència

Ajuntament de Viladecans,
Grup de treball Infància en risc de la Xarxa d'Infància 0-6 de Viladecans.

Febrer del 2017

Protocol d'actuació vers la infància i l'adolescència en situació de risc de Viladecans

(Majors de 0 i menors de 18 anys)

La Xarxa com a promotora dels bons tractes a la infància i l'adolescència

0. Índex

1. Presentació	6
2. Objectius	7
3. Marc normatiu	8
4. Marc conceptual	11
4.1. Definició i tipologia de desprotecció	11
4.2. Tipologies de situacions de desprotecció	11
4.3. Situacions de risc i de desemparament	12
4.4. Indicadors de maltractament	12
4.5. Factors de risc de maltractament	12
4.6. Com es visualitza el dany en el nen/a	12
5. Circuits	14
Ⓒ.1 · Circuit general del municipi de Viladecans	15
5.1. Protocol d'actuació - ÀMBIT D'EDUCACIÓ	16
5.1.1. Servei d'assessorament psicopedagògic de les escoles bressol municipals (EBM) de Viladecans	16
Ⓒ.2 · Circuit del protocol de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil de les EBM	16
5.1.2. Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP)	17
5.1.3. Escoles, instituts i escoles concertades	17
Ⓒ.3 · Circuit de notificació, derivació i comunicació en els casos de sospita o certesa de maltractament en l'àmbit educatiu	18
5.2. Protocol d'actuació - ÀMBIT DE SALUT	19
5.2.1. Centres d'atenció primària	19
· Circuits de detecció i abordatge de maltractaments a menors als centres d'atenció primària de Viladecans:	
Ⓒ.4 · Presència d'indicadors de risc de maltractament a menors	19
Ⓒ.5 · Certesa de maltractament greu a menors	20
Ⓒ.6 · Sospita de maltractament a menors	20
5.2.2. Explicació del protocol d'actuació davant situacions de maltractament, abús sexual i risc al CDIAP DELTA	21
Ⓒ.7 · Situacions de maltractament, abús sexual i risc que es poden presentar al CDIAP Delta i les actuacions a fer	21
5.2.3. Centre de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ) Orienta	22
Ⓒ.8 · Procediment per a pacients amb detecció de situació de risc en el CSMIJ	23
Ⓒ.9 · Procediment per a pacients amb diagnòstic de certesa de maltractament en el CSMIJ	23
5.3. Protocol d'actuació - ÀMBIT SOCIAL	24
5.3.1. Serveis socials	24
Ⓒ.10 · Circuit d'intervenció en situacions de maltractament a la infància i l'adolescència des de Serveis Socials	24
5.3.2. EAIA II del Baix Llobregat	25
Ⓒ.11 · Circuit d'intervenció en situacions de maltractament a la infància i l'adolescència des de l'EAIA	26

5.3.3. Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD).....	27
G.12 · Circuit d'intervenció en situacions de maltractament a la infància i a l'adolescència des del SIAD.....	27
5.4. Protocol d'actuació - ÀMBIT POLICIAL	28
5.4.1. Mossos d'Esquadra	28
G.13 · Protocol d'actuació del Cos de Mossos d'Esquadra davant infància en risc	28
5.4.2. Policia Local de Viladecans	29
G.14 · Protocol d'actuació de la Policia Local de Viladecans	29
6. Fitxa de recursos i serveis adreçats a la infància i l'adolescència	30
6.1. ÀMBIT EDUCATIU	30
6.1.1. Servei d'assessorament psicopedagògic de les escoles bressol municipals de Viladecans	30
6.1.2. Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP)	30
6.1.3. Escoles, instituts i escoles concertades	31
6.2. ÀMBIT DE SALUT	32
6.2.1. Equip d'atenció primària de salut Mas Font / Maria Bernades (Viladecans 1 / Viladecans 2)	32
6.2.2. Centre de desenvolupament infantil i atenció precoç Delta	33
6.2.3. Centre de salut infantil i juvenil (CSMIJ) Orienta	33
6.3. ÀMBIT SOCIAL	34
6.3.1. Serveis socials	34
6.3.2. Equip d'atenció a la infància i adolescència (EAIA) II del Baix Llobregat	35
6.3.3. Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)	35
6.4. ÀMBIT POLICIAL.....	36
6.4.1. Mossos d'Esquadra de Viladecans	36
6.4.2. Policia Local	37
7. Annexos	38
7.1. Indicadors respecte a l'infant i/o l'adolescent	38
7.2. Indicadors en els pares/mares i/o cuidadors/es respecte al fill/la filla	43
7.3. Full de derivació	44
7.4. Full de seguiment i avaluació del protocol d'actuació	46
8. Bibliografia	48
9. Glossari	49
Col·laboradors/es	51

xarxa d'infància 0-6 a viladecans, TU eduques

Des de la Xarxa d'Infància de Viladecans va sorgir la necessitat de realitzar el present protocol d'actuació vers la infància i l'adolescència en situació de risc del municipi per tal d'establir un marc de treball comú entre tots els/les professionals dels diferents serveis.

Prèviament a la posada en marxa del grup de treball de protecció, cada servei comptava amb el seu protocol intern, però, al llarg del treball que s'ha realitzat des de la Xarxa, hem aconseguit consensuar conceptes, funcions, indicadors i maneres de treballar amb l'objectiu d'estructurar i millorar la intervenció dirigida a la infància en risc des de totes les institucions i agents socials.

Un dels objectius principals és assolir una bona coordinació per part de tots els serveis, per tal de poder aconseguir una bona detecció, diagnòstic i actuació evitant danys secundaris. Aquest protocol serà una eina d'abordatge global d'atenció i protecció a la infància legitimant l'acció dels diferents agents.

Haurem d'arribar a implementar un veritable treball en xarxa per millorar les seves competències i evitar la invisibilitat del maltractament. Per aconseguir tot això és necessari centrar-se en el model sistèmic que permet treballar la protecció infantil, tant en la persona del nen/a, com en els seus contextos més immediats; tenint en compte que el context són els pares/mares i el subjecte d'intervenció, els nens/es. És necessària la implicació de tots els/les professionals que intervenen en el cas, així com de les seves famílies, facilitant-los nous models de criança i enfortint les competències de les mares i els pares.

La coordinació i cooperació institucionals són fonamentals en l'atenció als infants i adolescents en situació de risc i/o maltractament, tant per evitar la falta d'assistència com la duplicitat. La prevenció ha de ser uns dels objectius prioritaris.

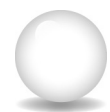
2.

Objectius

xarxa d'infància 0-6 a viladecans, TU eduques

Els objectius principals del protocol d'actuació vers la infància i adolescència en situació de risc de Viladecans són:

- Prevenir i detectar situacions de risc de maltractament i abusos sexuals en l'àmbit de la infància i l'adolescència.
- Millorar la derivació i coordinació interdepartamental en l'atenció a situacions de risc dels infants i adolescents.
- Consensuar, establir, aplicar i millorar circuits i criteris d'actuació clars (necessitats, drets, risc, nivells de gravetat).
- Implementar un protocol marc municipal compartit per la xarxa de professionals i agents socials per a la prevenció, la detecció precoç dels abusos sexuals i maltractaments i l'actuació en els casos de sospita o certesa de maltractaments, ja siguin greus, moderats o lleus.

3.

Marc Normatiu

La legislació sobre protecció a la infància es recull en diferents documents de referència en l'àmbit internacional, nacional i autonòmic. S'anomenen les més rellevants amb els articles destacats i l'enllaç a la xarxa per poder consultar el text íntegre.

La Declaració Universal dels Drets Humans, assemblea nacional NNUU del 1948, estableix la protecció social a la que tota persona té dret i l'assistència especial de la maternitat i la infantesa (articles 5, 16 i 25).

www.ohchr.org

<http://cooperaciocatalana.gencat.cat>

El 20 de novembre del 1959, la Declaració Universal dels Drets de l'Infant. Principi 9.

<https://ca.wikisource.org>

La Convenció sobre els Drets de l'Infant, assemblea NNUU del 28 de novembre del 1989, als articles 3, 9, 19, 24, 37 i 39.

<http://treballs.i.aferssocials.gencat.cat>

Constitució espanyola del 1978, a l'article 39.

<http://www.congreso.es>

Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, capítol II dels abusos sexuals (art.182); **capítol II bis, dels abusos i agressions sexuals a menors de 16 anys** (art.183, 183 bis i 183 ter).

<http://www.boe.es>

L'Estatut d'Autonomia de 2006: Article 15. Drets de les persones, article 17. Drets dels menors, Article 40. Protecció de les persones i de les famílies.

<http://web.gencat.cat/>

Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies.

<http://governacio.gencat.cat>

Protocol marc d'actuació en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors (9/2006).

<http://www.edubcn.cat>

Es va elaborar a instància del Síndic de Greuges i estableix l'obligació de les diferents conselleries (Acció Social i Ciutadania, Educació, Salut, Justícia, Interior i altres) de treballar conjuntament en els casos de sospita o certesa de situacions de maltractament greu i abús sexual. Exclou aquelles situacions que poden ser considerades de "risc".

Aquest Protocol marc recorda l'obligatorietat de comunicar a les autoritats competents les situacions que comportin un risc per al menor o el seu desemparament (article 25.3, Llei 8/1995).

Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials (articles 7, 11 i 17).

<http://portaljuridic.gencat.cat>

Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

<http://portaljuridic.gencat.cat>

Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

www.portaljuridic.gencat.cat

« L'interès superior de l'infant o adolescent ha de ser el principi inspirador de les actuacions de les administracions públiques. »

"Llei 14/2010" dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

■ **A l'article 8 de la llei 14/2010** s'explica que qualsevol menor ha de ser protegit de qualsevol tipus de maltractament i el paper principal per prevenir-ho el tenen els poders públics mitjançant actuacions, així com la correcció de manera immediata, de qualsevol situació en què resultin afectades les necessitats bàsiques dels infants i adolescents.

■ **L'article 74** de prevenció general explica que les administracions públiques han de desenvolupar les actuacions necessàries per prevenir, en els infants i els adolescents, les situacions que són perjudicials per al seu desenvolupament integral, així com qualsevol maltractament físic o psicològic, inducció a activitat sexual il·legal, prostitució o pornografia, qualsevol tasca que pugui ser perillosa, negligències físiques, sanitàries i educatives, consum de drogues i condicions de treball perilloses. A la vegada, les administracions públiques hauran d'actuar perquè els infants o adolescents que hagin sofert algunes de les opcions esmentades anteriorment no es trobin en un desavantatge social.

■ **Segons l'article 75**, les administracions públiques han d'implementar programes de sensibilització per a la població i ciutadania adreçats a prevenir i detectar àmpliament totes les problemàtiques socials que impliquen als infants i adolescents i que han estat esmentats a l'article 74 de prevenció general.

■ **A l'article 81** s'explica la protecció efectiva davant els maltractaments a infants i adolescents a través de la qual els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per protegir els infants i els adolescents de qualsevol forma de maltractament i, especialment, de qualsevol forma de violència física, psíquica o sexual. Mentre que **l'article 82** parla de l'atenció a infants i adolescents maltractats amb què els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per promoure la recuperació física i psicològica i la inserció social dels infants o els adolescents que han estat víctimes de maltractament, sens perjudici de la protecció prevista per a les situacions de risc i desemparament.

■ **Segons l'article 83**, la Generalitat ha d'elaborar plans de col·laboració que garanteixin la prevenció, assistència i persecució davant el maltractament infantil, i en què estiguin involucrades i implicades administracions educatives i sanitàries, justícia, cossos de seguretat i serveis socials.

El departament competent en matèria de salut ha de promoure l'aplicació, actualització i difusió de protocols que continguin pautes uniformes d'actuació sanitària, tant en l'àmbit públic com en l'àmbit privat. Els protocols, a més d'establir els procediments que cal seguir, han de fer referència expressa a les relacions amb l'Administració de justícia i l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents en els casos en què hi hagi la constatació

o la sospita fonamentada de l'existència d'infraccions penals o es valori com a necessària l'adopció de mesures cautelars judicials o administratives. Aquests protocols hauran d'estar aprovats pel Govern.

■ **A l'article 84** s'explica que si el maltractament s'ha produït en l'àmbit familiar, i sempre que convingui a l'interès de l'infant o l'adolescent, s'han de prioritzar les mesures de protecció administratives o judicials que permetin la permanència de l'infant o l'adolescent en un entorn familiar lliure de violència i l'allunyament de la persona maltractadora.

■ **L'article 85**, especifica que les informacions relatives als maltractaments a infants i adolescents han de respectar el dret a la intimitat de les víctimes.

■ **L'article 86** tracta sobre el registre unificat dels maltractaments infantils. Aquest registre ha de rebre, a efectes de detecció, prevenció i estadística, totes les notificacions dels maltractaments detectats per qualsevol servei, departament o administració. El registre unificat ha de permetre centralitzar tota la informació i integrar totes les notificacions procedents dels diferents àmbits relatives a un mateix infant o adolescent, i s'ha d'incorporar dins el sistema d'informació i gestió en infància i adolescència. També ha de permetre al departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents fer la consulta d'antecedents en el cas de noves notificacions.

S'ha de garantir sempre la privacitat de les dades personals, constitucionalment i legalment protegides, i també la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació entre els agents del sistema sobre dades de caràcter personal que siguin necessàries per a la tramitació dels procediments.

■ **L'article 87**, de la protecció davant la victimització secundària, s'especifica que els adolescents i infants víctimes de maltractament han de rebre protecció urgent i suport psicològic i educatiu segons les necessitats de cada cas. Les administracions públiques s'han de coordinar amb la participació activa dels departaments i les administracions implicades per tal d'adoptar solucions immediates i evitar a les víctimes danys psicològics afegits a causa d'una atenció deficient.

La Generalitat ha de posar els mitjans necessaris perquè les declaracions que els infants o adolescents, víctimes de maltractaments físics, psíquics o sexuals, efectuïn en el marc d'un procediment penal es puguin portar a terme evitant la confrontació visual amb la persona imputada i amb la intervenció del personal tècnic que transmeti les preguntes formulades, tot assegurant la pràctica de la prova anticipada establerta per la Llei d'enjudiciament criminal i la recollida

d'aquesta prova per mitjans que en permetin la reproducció audiovisual posterior.

En el període d'investigació o instrucció d'un cas, s'ha de procurar que no es facin dobles exploracions i que no es repeteixin les recollides de mostres, per la qual cosa s'han de coordinar les actuacions clíniques i les forenses.

■ **L'article 89** fa referència a la protecció en l'àmbit de salut. S'explica que els infants i els adolescents víctimes de maltractaments han de rebre atenció especial de caràcter sanitari urgent segons el que es requereixi en cada cas. Amb la finalitat de garantir aquest dret, les administracions públiques han de promoure i desenvolupar les actuacions dels professionals sanitaris per a la detecció precoç del maltractament a infants i adolescents, i la coordinació necessària entre els serveis sanitaris i els serveis socials. En particular, han de desenvolupar programes de sensibilització i formació contínua del personal sanitari amb la finalitat de millorar el diagnòstic precoç, l'assistència i la rehabilitació de l'infant o l'adolescent maltractat.

■ **Segons l'article 93**, la Generalitat ha de vetllar per desenvolupar un servei específic d'atenció a infants i adolescents patidors d'abusos sexuals.

■ **A l'article 95** s'explica que la Generalitat té l'obligació de desenvolupar l'atenció especialitzada adreçada a infants i adolescents que conviuen amb situacions de violència masculista en l'àmbit familiar, tal com recull la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masculista.

■ **L'article 96** especifica que s'han de determinar situacions de maltractaments a infants i adolescents per a l'accés prioritari als serveis i programes. Com a situacions prioritàries es determinen la sentència de qualsevol ordre que determini que un infant o adolescent ha patit maltractament, la resolució administrativa que declari el desemparament per raó de l'existència de violència física, psíquica o sexual i l'informe dels serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents que constati l'existència de violència física, psíquica o sexual.

■ **Segons l'article 97**, les víctimes infantils o adolescents de maltractament han de tenir accés a serveis i establiments de salut mental infantil i juvenil públics, i d'assistència psicològica i jurídica, serveis públics d'escola bressol, programes de formació ocupacional, inserció laboral i en relació a l'emprenedoria, programes per a la transició a la vida adulta i a l'autonomia personal, i ajuts i altres mesures per facilitar l'accés a un habitatge, especialment de promoció pública, serveis públics especialitzats i ajuts públics que s'estableixin reglamentàriament.

■ **Segons l'article 102**, s'entén per situació de risc la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que, per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent, no calgui la separació del nucli familiar.

Són situacions de risc:

a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent per part dels progenitors, o els titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional de l'infant o l'adolescent.

b) La dificultat greu per dispensar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

c) La utilització, pels progenitors o pels titulars de la tutela o de la guarda, del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, en perjudiqui el desenvolupament.

d) Les mancances que, pel fet que no poden ésser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per a llur tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament de l'infant o l'adolescent.

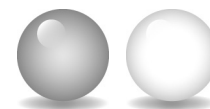
e) La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.

f) El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.

g) La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que provoqui un perill evident de fer-se mal o de perjudicar terceres persones.

h) Les pràctiques discriminatòries, pels progenitors o titulars de la tutela o de la guarda, contra les nenes o les noies, que comportin un perjudici per a llur benestar i llur salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.

i) Qualsevol altra circumstància que, en el cas que persisteixi, pugui evolucionar i derivar en el desemparament de l'infant o l'adolescent.

4.

Marc conceptual

4.1. Definició i tipologia de desprotecció

El maltractament a un infant implica una desprotecció que es produeix quan un infant es troba en una situació en la qual no estan sent satisfetes les seves necessitats més fonamentals i s'estan vulnerant els seus drets bàsics.

Entenem per maltractament la situació en què un infant o adolescent és objecte de violència, física o psíquica, sexual i/o emocional, o privació dels seus drets i del seu benestar, per acció o per omissió, per part dels pares/mares i/o cuidadors/es, les persones de qui generalment depèn per al seu desenvolupament correcte, o per part de qualsevol altra persona.

Podem distingir diversos tipus de maltractaments:

Maltractament físic. És qualsevol acció no accidental, per part dels pares/mares o de les persones que en tenen cura dels infants, que els provoqui danys físics o malalties.

Negligència o abandonament. Es produeix quan les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent (físiques, socials i psicològiques) no són ateses, de manera temporal o permanent, per cap dels membres del grup on conviu (alimentació, higiene, atenció mèdica, educació, vestit, vigilància, seguretat).

Maltractament psicològic o emocional. És aquella situació crònica en la qual les persones adultes responsables de l'infant, amb actuacions o privacions, li provoquen sentiments negatius envers la pròpia autoestima, i li limiten les iniciatives que té (menyspreu continuat, refús verbal, insult, intimidació, discriminació...).

Maltractament sexual. Situació en la qual un infant o adolescent és utilitzat per satisfer els desitjos sexuals d'un adult, ja sigui presenciant o participant en activitats sexuals que violen els tabús socials i legals de la societat o per a les quals no està preparat (incest, violació, tocaments, seducció verbal, masturbació en presència d'un menor, pornografia...).

Maltractament prenatal. Es produeix quan una dona en procés de gestació no té cura, de forma conscient o inconscient, de les atencions que demana el seu estat, amb risc de perjudicar el fetus.

Sotmetiment químic-farmacèutic. És aquella situació en què se sotmet l'infant o adolescent a qualsevol tipus de drogues, sense necessitat mèdica, que l'incapaciten per al desenvolupament de l'autonomia, la resistència o el control. Pot ser causada per l'anomenada *síndrome de Münchhausen per poders*, que es dona quan els pares/mares o les persones cuidadores simulen malalties a l'infant, se'l sotmet a contínues exploracions mèdiques o a ingressos hospitalaris, al·legant símptomes ficticis de manera activa per part del propi adult.

Maltractament institucional. És causat per qualsevol legislació, procediment, actuació o omissió procedent dels poders públics o derivada de l'actuació individual del professional relacionada directament o indirectament amb el món de l'infant, que pot generar situacions per acció i/o omissió que impedeixin el millor desenvolupament dels infants i els adolescents.

Explotació laboral. Situació en la qual s'utilitza un infant o adolescent en edat no laboral per a treballs on s'obtingui qualsevol tipus de guany.

Explotació sexual. S'indueix o s'obliga l'infant o adolescent a activitats de prostitució i/o pornografia.

Mutilació genital femenina. Sèrie de pràctiques consistents en l'extirpació total o parcial dels genitals externs de les nenes.

Altres formes de maltractament. Hi ha un ampli ventall de situacions no contemplades anteriorment com poden ser: corrupció, manipulació, mal ús de la seva imatge, infant i adolescent que conviu en un context de violència masclista.

4.2. Tipologies de situacions de desprotecció

El Protocol Marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors del Síndic de Greuges estableix dos grans grups de possibles situacions:

· **Sospita fonamentada d'un maltractament o abús sexual:** El diagnòstic dels indicadors detectats no permeten confirmar la certesa d'un maltractament o abús sexual infantil.

· **Certesa de diagnòstic d'abús sexual o maltractament:** Situacions en les quals un professional detecta que hi ha indicadors evidents que permeten confirmar l'existència d'un maltractament o abús sexual infantil.

Un maltractament mai s'ha de minimitzar i sempre requereix intervenció. Malgrat això el podem classificar **des del punt de vista de la gravetat** en lleu, moderat o greu. La valoració global del maltractament té a veure amb les conseqüències i els danys que s'infligeixen a l'infant o adolescent.

La valoració que es faci del maltractament – lleu, moderat o greu – orientarà la intervenció social per garantir-ne la protecció i l'atenció o cura de les necessitats bàsiques infantils.

El maltractament lleu es produeix quan es dona amb poca freqüència i la intensitat és baixa. Habitualment, aquestes situacions es poden resoldre amb l'assessorament i suport que es pugui fer a la família i/o amb la intervenció dels serveis del territori adients en cada cas. Cal comptar amb el su-

port i l'ajuda dels Serveis Socials Bàsics, per la qual cosa es comunica per escrit el cas a aquests serveis de primer nivell.

El maltractament moderat es produeix quan, malgrat que la intensitat i freqüència del maltractament no és greu, es tenen dubtes raonables sobre la possibilitat que es puguin produir danys més greus en el futur. Cal derivar per escrit el cas als Serveis Socials Bàsics, que seran els encarregats de valorar si s'escau derivar el cas als Serveis Socials especialitzats. Atès que el ventall de situacions que podem qualificar de moderades és ampli, en cas de dubte sempre es pot comptar amb l'assessorament de la **EAIA** a fi de valorar si es tracta d'un cas prou delicat com per derivar-lo a la DGAIA per fer-ne un estudi regular o si, fins i tot, cal la intervenció urgent de la **DGAIA** per tal de protegir l'infant immediatament.

El maltractament greu es dona quan perilla la integritat física, psíquica o emocional de l'infant o adolescent. **Es realitzarà assessorament amb l'EAIA.** Cal comunicar-ho per escrit a la DGAIA per tal que aquesta, en exercici de les seves competències i d'acord amb la normativa i les directrius vigents, actuï en la forma més adient per a la protecció de l'infant o l'adolescent.

En totes les situacions és necessari fer les coordinacions amb els diferents equips per si tenen coneixement del cas i col·laborar en l'àmbit de les seves competències.

4.3. Situacions de risc i de desemparament

S'ha de vetllar per la protecció dels infants i els adolescents maltractats o en situació de risc de maltractament.

Entre les situacions de desprotecció social de l'infant o adolescent podem distingir:

a) Les situacions de risc:

Les situacions de risc són desatencions que perjudiquen el desenvolupament personal o social de l'infant i que, un cop detectades, requereixen mesures de prevenció i reparació orientades a eliminar o disminuir, dins del nucli familiar, els factors de risc i dificultat. La protecció efectiva de l'infant o adolescent no requereix, en principi, la separació de la seva família.

b) Les situacions de desemparament:

Les situacions de desemparament perjudiquen el desenvolupament integral de l'infant o adolescent i, un cop detectades, requereixen mesures de protecció que impliquin la seva separació del nucli familiar.

4.4. Indicadors de maltractament

Es refereixen a les observacions fetes en relació amb l'aspecte físic de l'infant/adolescent, l'aspecte emocional, el seu comportament, el nivell de desenvolupament i/o d'aprenentatge, la relació dels seus pares o guardadors amb ell/a, i el context social familiar i personal en el qual es mou l'infant o l'adolescent, que fan pensar que podria trobar-se en una situació de maltractament o en risc de patir-la.

4.5. Factors de risc de maltractament

Són les condicions físiques, psicològiques, socials o ambientals que poden afavorir l'aparició d'una situació adversa per al desenvolupament de l'infant o adolescent.

Majoritàriament, aquests factors de risc es desenvolupen en l'entorn més proper de l'infant, com és el familiar. Això pot venir donat per:

- Les històries de sofriment personals que han pogut tenir els adults que es fan càrrec dels infants.
- Dèficit en les competències parentals que inclouen capacitats com l'empatia, l'autoestima i la resolució de conflictes.
- Falta de vincle segur, que és el pilar del desenvolupament sa i la capacitat per fer front a l'adversitat.
- Carències afectives.
- Situacions d'estrès.
- Consum de drogues, tabac, alcohol (substàncies addictives) durant l'embaràs.

Tot això pot agravar-se quan existeixen, en l'àmbit que envolta als infants, situacions de violència masclista, contextos familiars negligents que produeixen dolor, contextos caòtics i disruptius.

4.6. Com es visualitza el dany en el nen/a

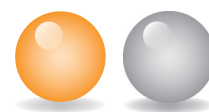
Els maltractaments tenen conseqüències concretes per a la infància, no sempre visibles i pensables, però sempre presents:

- **El trastorn del vincle**, una de les conseqüències més greus dels maltractaments, consistent en la incapacitat d'establir vinculacions sanes amb si mateix i amb la resta.

Aquest tipus de trastorn s'aguditza per:

- La detecció tardia.
- Períodes de diagnòstic perllongats en els quals es pot donar prioritat als vincles familiars per sobre dels drets dels nens/es a la protecció.
- **Traumes psíquics.** Els diferents tipus de maltractaments són experiències que provoquen estrès i dolor crònic de gran intensitat. Moltes vegades, aquest dolor ve provocat per persones significatives. A més a més, s'afegeix la dificultat per poder construir una explicació que li doni un sentit al que li està succeint. És la paradoxa de ser danyats per aquells que li haurien de cuidar, protegir i educar.
- **Trastorns conductuals i de la socialització.** Els nens/es víctimes de maltractaments se socialitzen en un context que la majoria dels casos els condueixen a presentar trastorns de comportament danyant-se a ells/elles mateixos i a la resta. S'expressen per la dificultat que presenten en participar en relacions d'interdependència sanes i de respecte.
- **Trastorns del desenvolupament.** Quan un dels cuidadors practiquen abús i/o maltractament, això dificulta el desenvolupament i el creixement sa de l'infant. Una part important dels recursos i de l'energia necessària per poder créixer deuen ser utilitzats per sobreviure a l'estrès i al dolor permanent. Els maltractaments provoquen alteracions importants en el desenvolupament del sistema nerviós central que no sempre es poden recuperar. Quan més tardana sigui la intervenció major és el risc de no poder recuperar-se. Com a conseqüència d'aquest trastorn, molts nens/es presenten retard mental i psicoafectiu irreversible.
- **Trastorns dels processos resilents.** Les capacitats resilents són aquelles que permeten a les persones un desenvolupament suficientment sa malgrat els obstacles i dificultats que deriven de les seves vides. La resiliència és una capacitat que emergeix de les relacions familiars i socials quan aquestes asseguren un mínim d'experiències de bons tractes amb adults significatius. Les experiències de maltractaments alteren la resiliència i produeixen els anteriors trastorns. Les capacitats resilents poden desenvolupar-se en presència de tots els factors adversos i això passa quan els nens/es són protegits adequadament i se'ls ofereixen relacions reparadores tant en l'àmbit educatiu com en el terapèutic.

5.

Circuits

A continuació es presentarà el **circuit general del municipi de Viladecans**, i després presentarem els **protocols per àmbits d'actuació** mitjançant els quals es poden detectar els casos d'infants maltractats, que són els següents:

· **Protocols per àmbits d'actuació**

5.1. ÀMBIT D'EDUCACIÓ

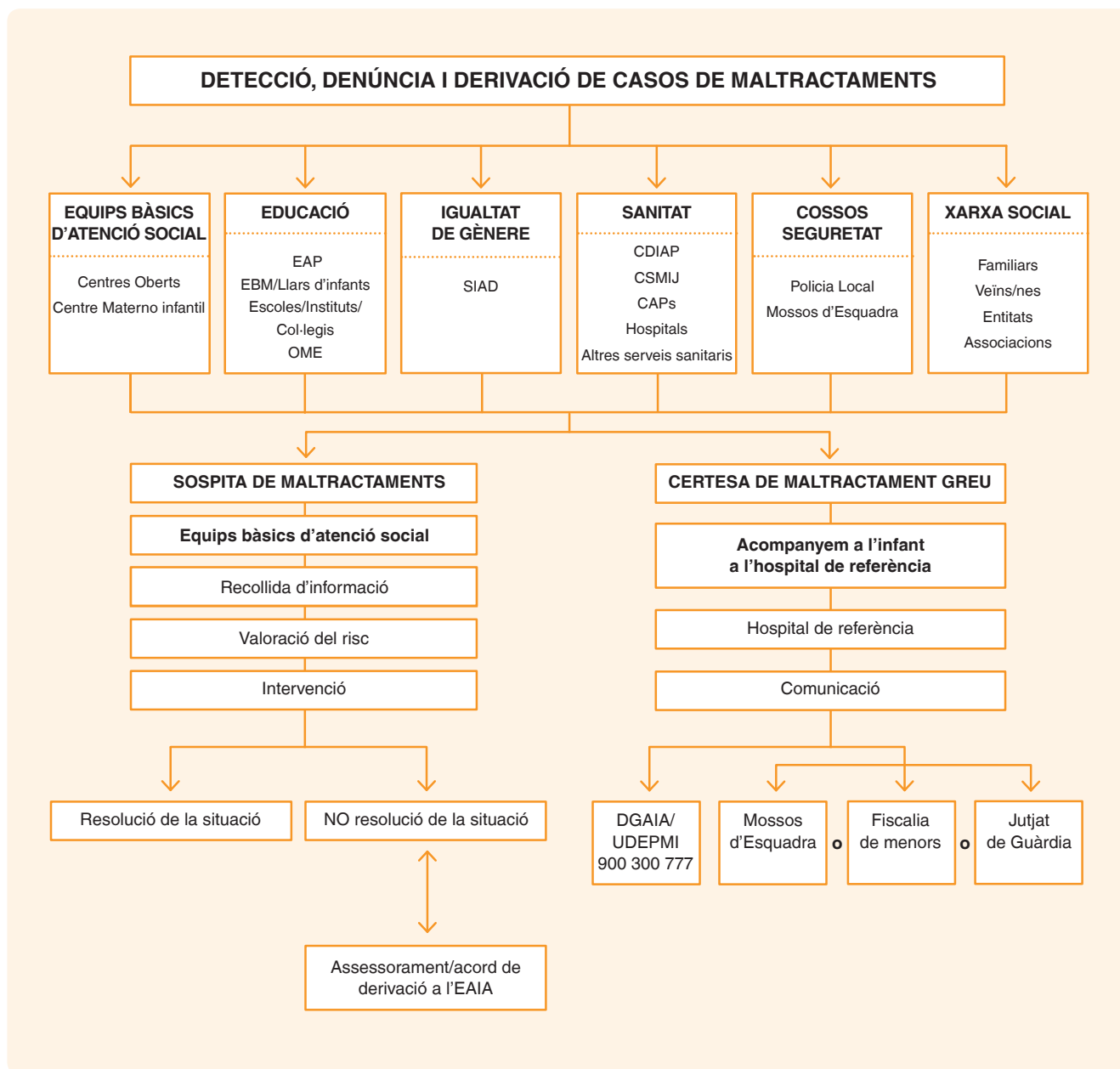
5.2. ÀMBIT DE SALUT

5.3. ÀMBIT SOCIAL

5.4. ÀMBIT POLICIAL

G.1 · Circuit general del municipi de Viladecans:

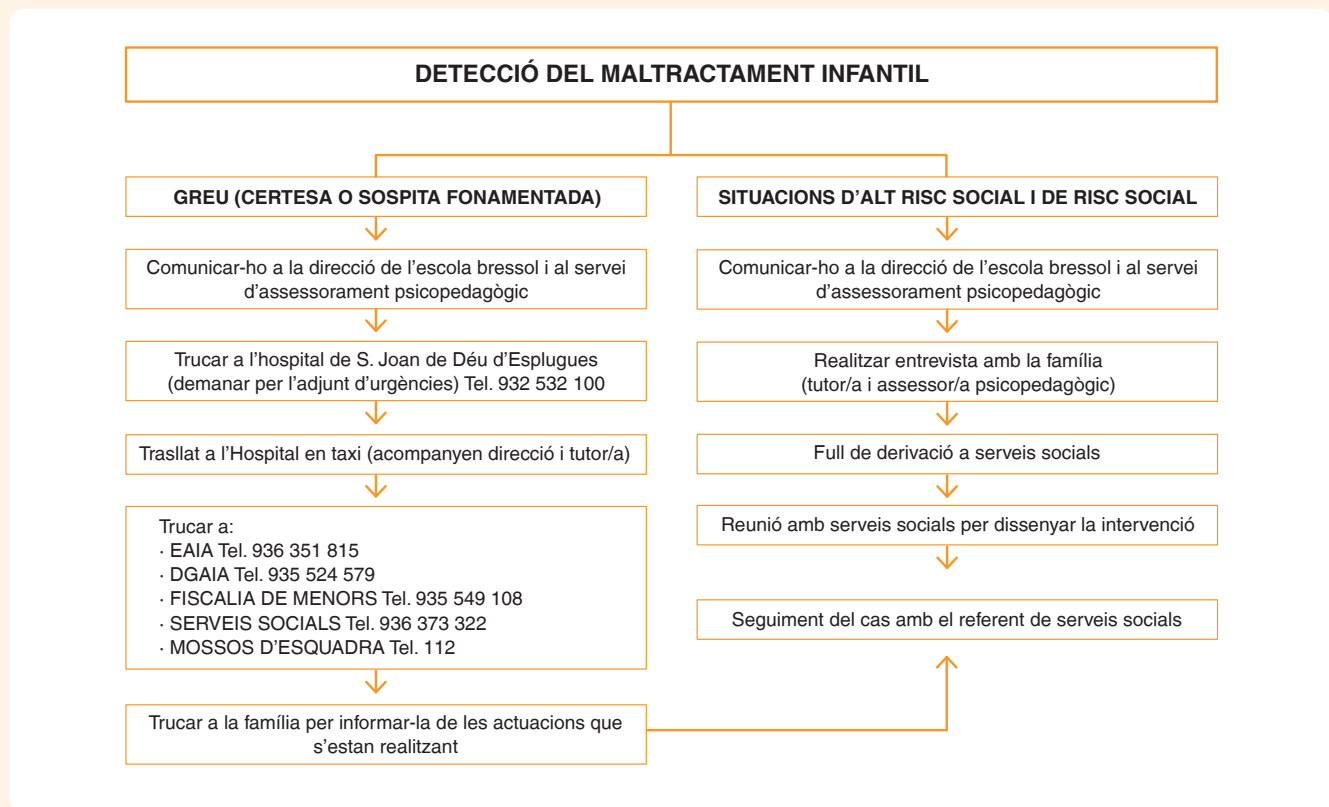

5.1. ÀMBIT EDUCATIU

5.1.1. SERVEI D'ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC DE LES ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS DE VILADECANS	
Situacions de maltractament greu, amb certesa de diagnòstic Sospita fonamentada de maltractament greu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quan a l'escola bressol s'observen signes clars i alarmants de maltractament greu, la direcció del centre es posa en contacte amb l'hospital de referència per prendre les mesures que correspongui i traslladar l'infant al centre hospitalari. Sempre que sigui possible el tutor/ la tutora també acompanyarà a l'infant, ja que és el seu referent escolar. 2. La direcció de l'escola bressol comunicarà els fets per escrit a la DGAIA. Simultàniament també ho posarà en coneixement de la Fiscalia de Menors o del Jutjat de Guàrdia, dels Serveis Socials i dels Mossos d'Esquadra. 3. En cas que no hi hagi certesa de diagnòstic (sospita) es comunicaran els fets a la DGAIA o a Infància Respon. També a la Fiscalia de Menors i als Serveis Socials. 4. En ambdós casos la direcció de l'escola bressol informarà la família de l'infant de les actuacions que s'estiguin realitzant. 5. Posteriorment es farà el seguiment del cas a través del professional de referència de serveis socials.
Situacions d'alt risc i de risc social	<ol style="list-style-type: none"> 1. Quan es detectin alumnes en situacions de risc social: <ul style="list-style-type: none"> · El tutor/ la tutora informarà del cas a la direcció del centre educatiu i al servei d'assessorament psicopedagògic. · Realitzarà, juntament amb el/la responsable del servei d'assessorament psicopedagògic, una entrevista amb la família de l'infant. · Elaborarà el full de derivació a serveis socials amb la col·laboració del servei d'assessorament psicopedagògic. · Es contactarà amb serveis socials per informar del cas a través del servei d'assessorament psicopedagògic. · Es realitzarà una reunió amb serveis socials per dissenyar la intervenció. 2. Posteriorment es realitzarà el seguiment del cas a través del servei d'assessorament psicopedagògic i del professional de referència de serveis socials.
Contactes: · DGAIA: Tel. 935 524 579 o UDEPMI (24 hores del dia) a través d'Infància Respon. Tel. 900 300 777 · Fiscalia de Menors: Tel. 935 549 108 · Hospital de S. Joan de Déu: Passeig S. Joan de Déu, 2, Esplugues de Llobregat. Tel. 932 532 100 · Mossos d'Esquadra: Tel. 112	

G.2 · Circuit del protocol de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil de les Escoles Bressol Municipals:

5.1.2. ESCOLES, INSTITUTS I COL·LEGIS

<p>Situacions de maltractament greu, amb certesa de diagnòstic</p> <p>Sospita fonamentada de maltractament greu</p> <p>Situacions d'alt risc i de risc social</p>	<p>Situació: Quan en un centre educatiu s'observen signes clars i alarmants de maltractament greu, i per tant requereix d'una acció protectora immediata, es faran les següents actuacions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La direcció comunicarà els fets al Servei Sanitari o Hospital de referència i traslladarà l'infant/adolescent al centre hospitalari (si escau). 2. La direcció comunicarà els fets a la Inspecció d'educació, Serveis Socials Bàsics (SSB) i Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP). 3. La direcció informará a la DGAIA (horari laboral) o a la UDEPMI (24 hores). Simultàniament informará a la Fiscalia de menors o Jutjat de Guàrdia i a Mossos d'Esquadra. 4. La direcció del centre informará a la família del/de la menor de les actuacions que estigui realitzant. 5. Protecció i seguiment de l'infant/adolescent maltractat. <ol style="list-style-type: none"> a. En l'àmbit familiar. Si el maltractament observat pel centre educatiu, contingut en aquest protocol i el risc detectat posa a l'infant/adolescent en una situació que aconsella dur a terme accions protectores de forma immediata, o bé fer un estudi urgent de la situació, la direcció del centre ho comunicarà per escrit a la DGAIA (a través del Servei Territorial en horari laboral o a la UDEPMI les 24 hores del dia, accessible mitjançant el telèfon infància respon 900 300 777) que posarà en marxa el dispositius necessaris per a la efectiva protecció de l'infant/adolescent i la derivació a l'equip pertinent. La direcció del centre, també, informará a la família de l'infant/adolescent de les actuacions que estigui realitzant. b. Fora de l'àmbit familiar. Professionals de l'àmbit escolar: <ul style="list-style-type: none"> - La direcció ho comunicarà a la Família/Tutors legals, Inspecció d'educació, Serveis Territorials (qui ho comunicarà als Serveis Centrals del Departament d'Ensenyament), Fiscalia de menors/Jutjat de Guàrdia i a Mossos d'Esquadra. - La direcció apartarà cautelarment el professional del contacte amb l'alumnat. - La direcció adoptarà mesures organitzatives provisionals. c. Fora de l'àmbit familiar. Adults sense vinculació al centre educatiu: <ul style="list-style-type: none"> - La direcció ho comunicarà a la Família/Tutors legals, a la Inspecció d'educació i Fiscalia de menors/Jutjat de Guàrdia i a Mossos d'Esquadra. d. Fora de l'àmbit familiar. Un altre infant/adolescent: <ul style="list-style-type: none"> - La direcció ho comunicarà a la Família/Tutors legals. - La direcció activarà el protocol de conflictes greus o el protocol d'actuació amb menors infractors. 6. La direcció notificarà els fets als Serveis Socials Bàsics en cas de situació de risc o desamparament. En cas de desamparament a la DGAIA. 7. La direcció elaborarà un informe. 8. La direcció del centre vetllarà pel seguiment del cas a través de la Comissió Social o del professional de referència de Serveis Socials.
<p>Situacions de maltractament lleu o moderat.</p>	<p>Situació: el maltractament observat pel centre educatiu no requereix d'una acció protectora immediata. Actuacions a realitzar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La direcció del centre resol la situació amb l'assessorament i suport dels Serveis Educatius i de la Inspecció educativa. 2. Si no es resol, la direcció del centre sol·licita la intervenció dels Serveis Socials Bàsics (SSB) de la zona on viu la família de l'infant per tal de poder iniciar un treball conjunt enfocat a resoldre la situació detectada. Els Serveis Socials Bàsics (SSB) seran els encarregats de fer l'estudi de la situació i valorar, si escau, la derivació del cas als serveis socials especialitzats (EAIA) en cas que es consideri que l'infant/adolescent es troba en una situació de risc de desamparament. 3. La direcció del centre informa a la família de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estigui realitzant. 4. La direcció elaborarà un informe. 5. La direcció del centre vetllarà pel seguiment del cas a través de la Comissió Social o del professional de referència de Serveis Socials.

5.1. ÀMBIT EDUCATIU

G.3 · Circuit de notificació, derivació i comunicació en els casos de sospita o certesa de maltractament en l'àmbit educatiu:

PROTOCOL D'ACTUACIÓ, ENTRE ELS DEPARTAMENTS DE BENESTAR SOCIAL I FAMÍLIA I D'ENSENYAMENT, DE PREVENIÓ, DETECCIÓ, NOTIFICACIÓ, DERIVACIÓ I COORDINACIÓ DE LES SITUACIONS DE MALTRACTAMENT INFANTIL I ADOLESCENT EN L'ÀMBIT EDUCATIU

INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

Maltractament infantil i juvenil

Situació en què un infant o adolescent és objecte de violència, física o psíquica, sexual i/o emocional, o privació dels seus drets i del seu benestar, per acció o per omissió, per part dels pares i/o cuidadors, les persones de qui generalment depèn per al seu desenvolupament correcte o per part de qualsevol persona.

Per saber-ne més

- Tipologia de maltractaments
- Àmbit d'ampliació
- Principis d'actuació
- Indicacions per a l'aplicació i per la implementació
- Paper de l'àmbit educatiu en la detecció del maltractament infantil
- Normativa bàsica
- Protocol Marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors
- Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu

Elements de prevenció davant situacions d'abús sexual o altres maltractaments en l'àmbit educatiu

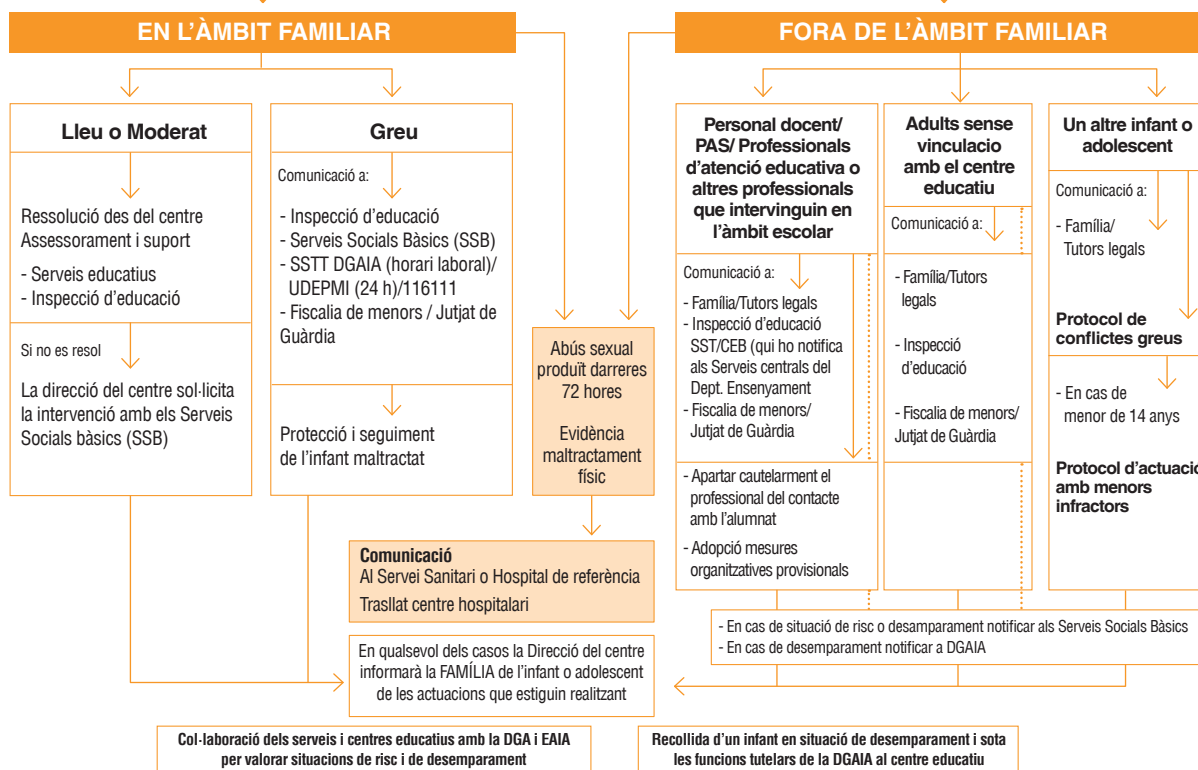
- Informació sobre abusos sexuals
- Educació afectiva i sexual
- Educació socioemocional
- Clima comunicatiu en l'àmbit escolar
- Actituds relacionals entre els professionals dels centres educatius i els infants per evitar situacions no desitjables
- Orientacions per a les famílies
- Recull d'activitats didàctiques per a la prevenció d'abusos sexuals. Educació primària
- Recull d'activitats didàctiques per a la prevenció d'abusos sexuals. Educació secundària

PREVENIÓ

DETECCIÓ

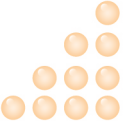
VALORACIÓ I INTERVENCIÓ

[Protocol d'actuació ÀMBIT EDUCATIU]

Font: Departament d'Ensenyament.

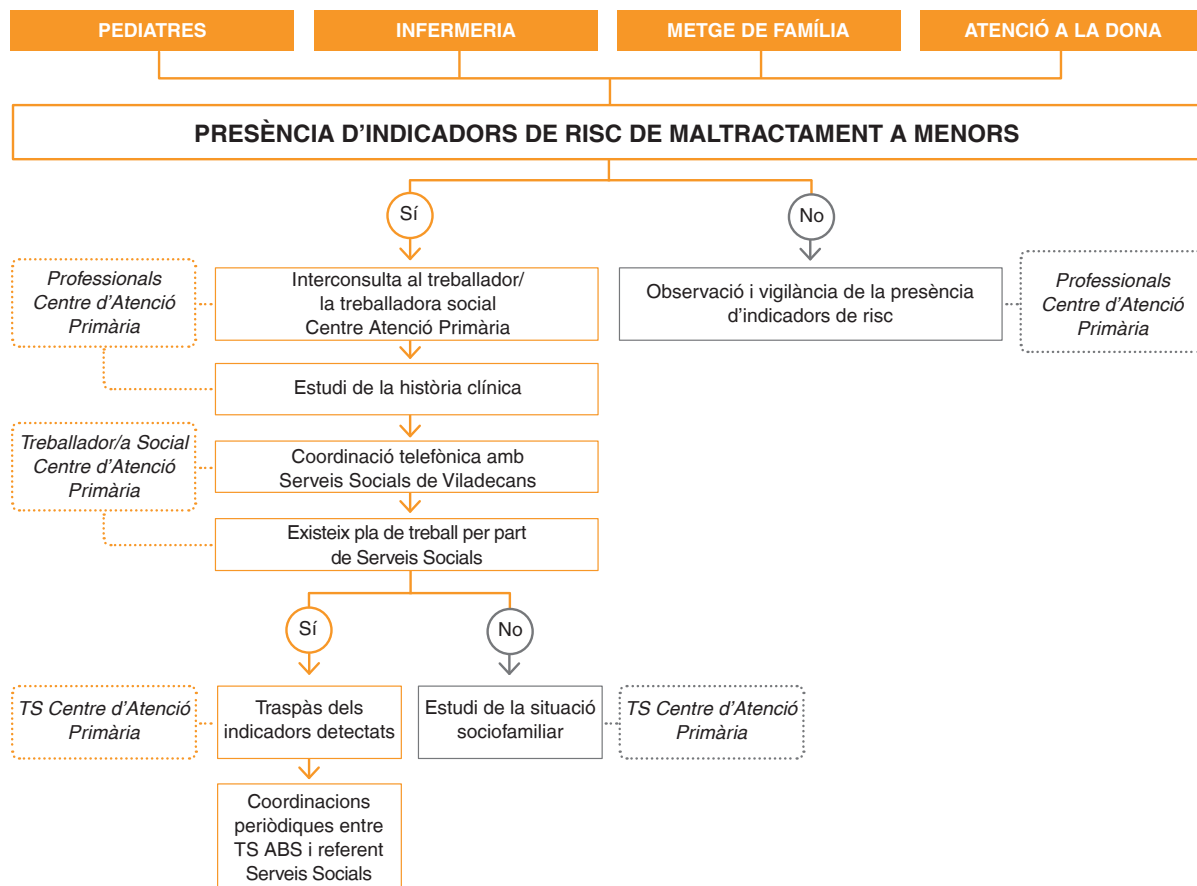
5.2. ÀMBIT DE SALUT

5.2.1. CENTRES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA	
Situacions de maltractament greu, amb certesa de diagnòstic	<p>Si es detecta una situació de maltractament greu que comporti risc vital per a l'infant o jove, o que requereixi una atenció mèdica especialitzada, cal que el/la pediatra/metge responsable de l'atenció es coordini telefònicament amb l'adjunt de guàrdia de l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat.</p> <p>La certesa de maltractaments comportarà l'existència d'una situació urgent, i greu per a la integritat física i psicològica del menor.</p> <p>Consulta amb la Unitat de detecció i prevenció del maltractament infantil (UDEPMI) del Departament de Benestar social i família, al telèfon 900 300 777, i s'ha de notificar d'immediat a la Direcció general d'atenció a la infància i a l'adolescència de la Generalitat (DGAIA), a la fiscalia, als serveis socials d'atenció primària de l'Ajuntament de Viladecans i a Mossos d'Esquadra.</p>
Sospita fonamentada de maltractament greu	<p>Si es constata la situació de sospita, l'equip elaborarà un informe per a la notificació. La sospita de maltractaments comportarà l'existència d'una situació no urgent, i no greu per a la integritat física i psicològica del menor. L'atenció sanitària del menor continuarà amb la periodicitat que requereixi la situació. Quan, a través de la valoració de la situació des de l'atenció primària de salut, se sospita de l'existència de possibles maltractaments o abusos sexuals s'ha de notificar d'immediat a la Direcció general d'atenció a la infància i a l'adolescència de la Generalitat (DGAIA), a la Fiscalia, als serveis socials d'atenció primària de l'Ajuntament de Viladecans i a Mossos d'Esquadra.</p> <p>El treballador/ la treballadora social, en nom de l'equip d'atenció, informará la família de la notificació de la situació detectada.</p>
Sospita fonamentada d'abús sexual	<p>Si es tracta d'una sospita d'abús sexual, el/la pediatra/metge responsable, enviarà interconsulta a la Unitat funcional d'abusos a menors (UFAM) de l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues, sol·licitant valoració de la situació. El/la pediatra/metge comunicarà la derivació a la família i al treballador/ a la treballadora social de l'equip d'atenció primària perquè en puguin fer el seguiment posterior en les coordinacions, a més de fer comunicació a Mossos d'Esquadra.</p>

• Circuits de detecció i abordatge de maltractaments a menors als centres d'atenció primària de Viladecans:

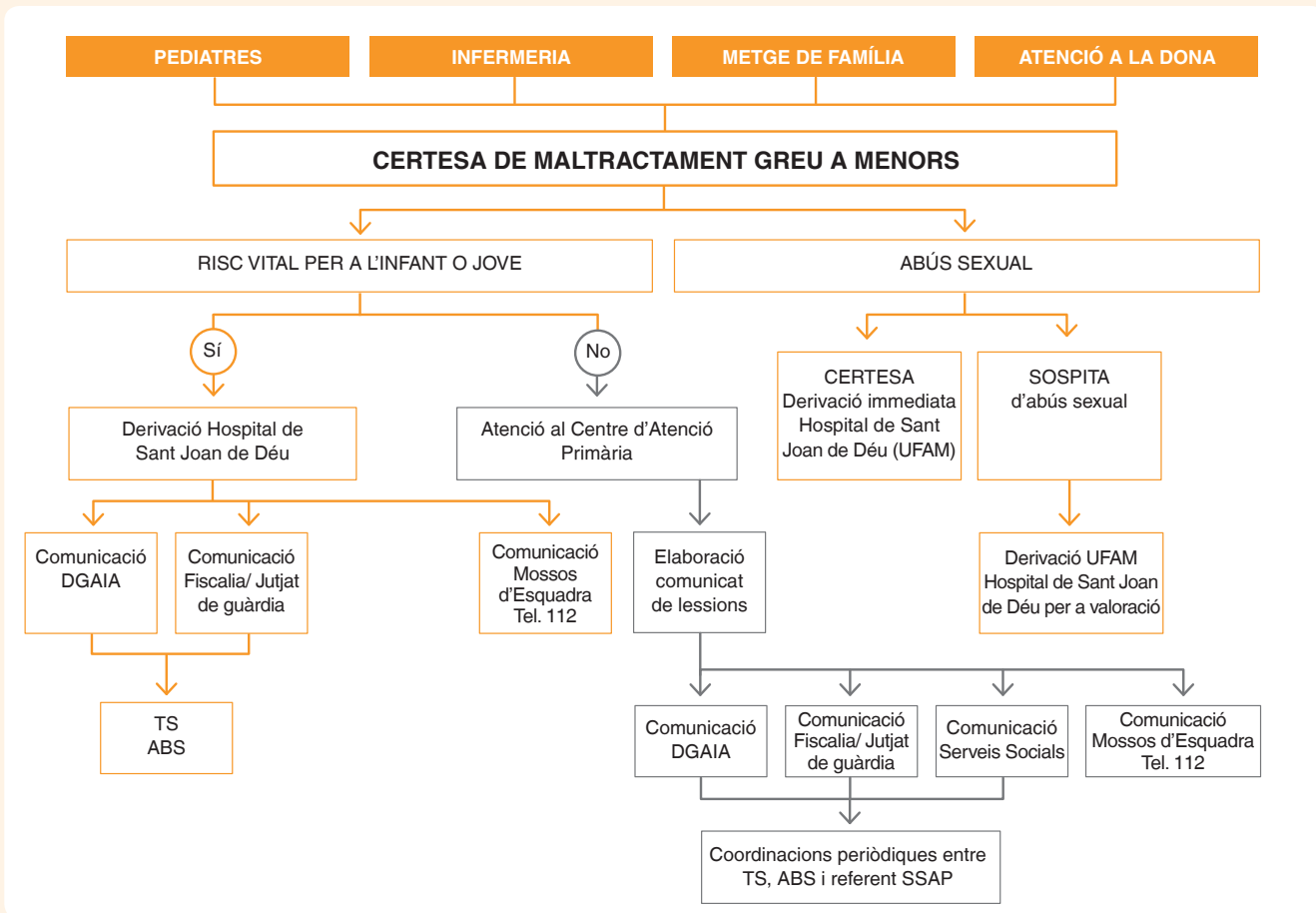
G.4 - Presència d'indicadors de risc de maltractament a menors:

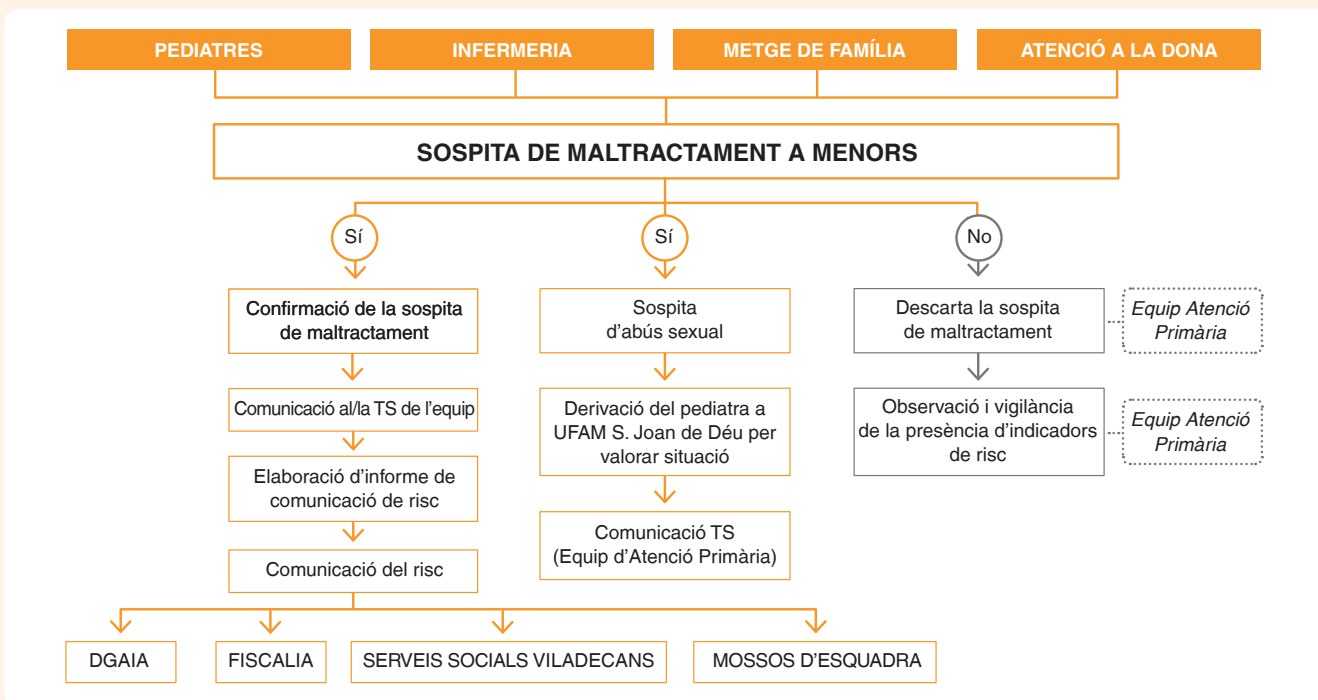

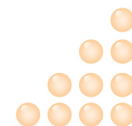
5.2. ÀMBIT DE SALUT

G.5 · Certesa de maltractament greu a menors:

G.6 · Sospita de maltractament a menors:

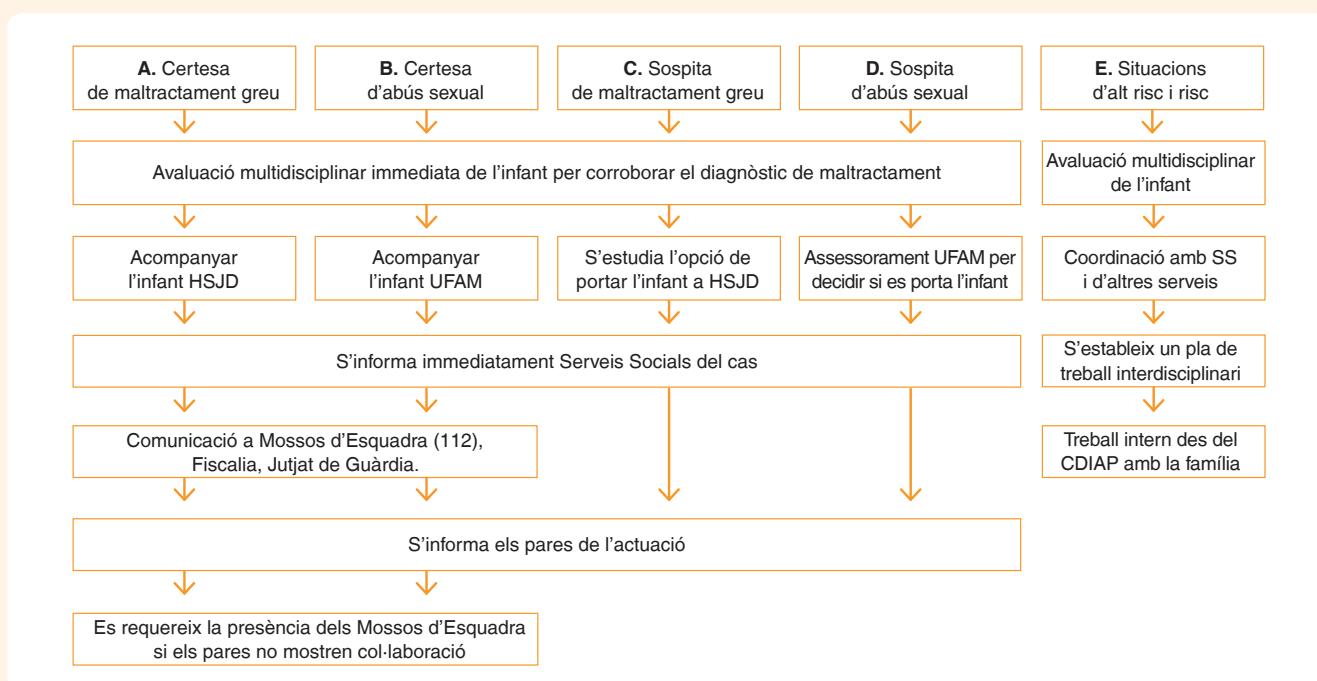

5.2.2. Explicació del **protocol d'actuació** davant situacions de maltractament, abús sexual i risc al **CDIAP DELTA**

POSSIBLES SITUACIONS	OBLIGADES ACTUACIONS
A. Certesa de maltractament greu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaluació multidisciplinària immediata de l'infant per corroborar el diagnòstic de maltractament. 2. Un professional (si l'organització del servei ho permet, dos) acompanya l'infant a l'Hospital de Sant Joan de Déu. 3. S'informa immediatament Serveis Socials del cas. 4. Comunicació a Mossos d'Esquadra (112), Fiscalia, Jutjat de Guàrdia. 5. S'informa els pares de l'actuació i, si no mostren col·laboració, es requereix la presència dels Mossos d'Esquadra.
B. Certesa d'abús sexual	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaluació multidisciplinària immediata de l'infant per corroborar el diagnòstic d'abús sexual. 2. Un professional (si l'organització del servei ho permet, dos) acompanya l'infant a la UFAM (Hospital de Sant Joan de Déu). 3. S'informa immediatament Serveis Socials del cas. 4. Comunicació a Mossos d'Esquadra (112), Fiscalia, Jutjat de Guàrdia. 5. S'informa els pares de l'actuació i, si no mostren col·laboració, es requereix la presència dels Mossos d'Esquadra.
C. Sospita de maltractament greu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaluació multidisciplinària immediata per corroborar els signes de maltractament greu. 2. S'estudia l'opció de portar l'infant a l'Hospital de Sant Joan de Déu (si s'opta per portar-lo, s'actua com si hi hagués certesa de maltractament greu). 3. S'informa immediatament Serveis Socials del cas. 4. S'informa els pares de l'actuació.
D. Sospita d'abús sexual	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaluació multidisciplinària immediata per corroborar els signes d'abús sexual. 2. Es demana immediatament assessorament a la UFAM per si s'ha de derivar o no l'infant (si s'opta per portar-lo, s'actua com si hi hagués certesa de maltractament greu). 3. S'informa immediatament Serveis Socials del cas. 4. S'informa els pares de l'actuació.
E. Situacions d'alt risc i risc	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaluació multidisciplinària del cas. 2. Coordinació amb Serveis Socials i amb la resta de serveis que intervinguin en el cas. 3. S'estableix un pla de treball conjunt d'intervenció interdisciplinària. 4. Treball intern des del CDIAP amb la família per potenciar els factors de protecció i disminuir els de risc.

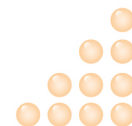
G.7 - Situacions de maltractament, abús sexual i risc que es poden presentar al CDIAP Delta i les actuacions a fer:

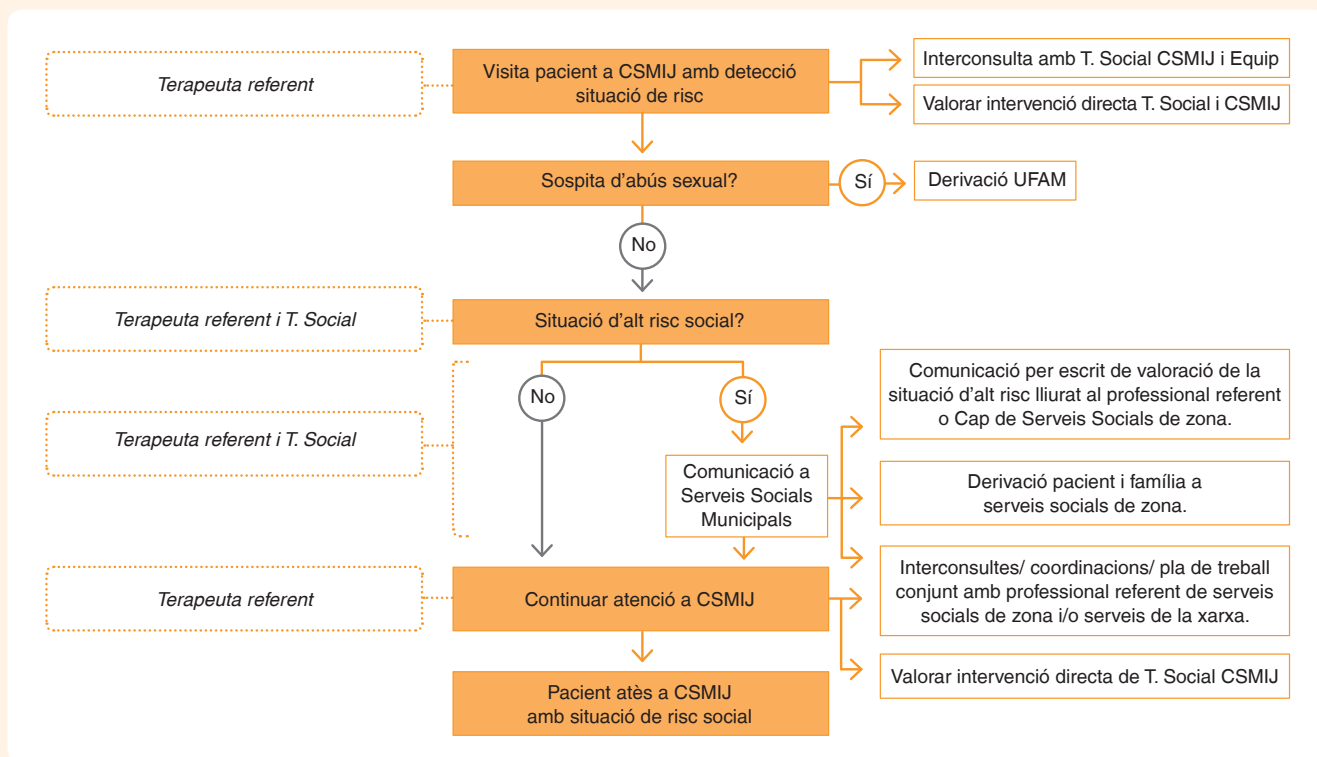

5.2. ÀMBIT DE SALUT

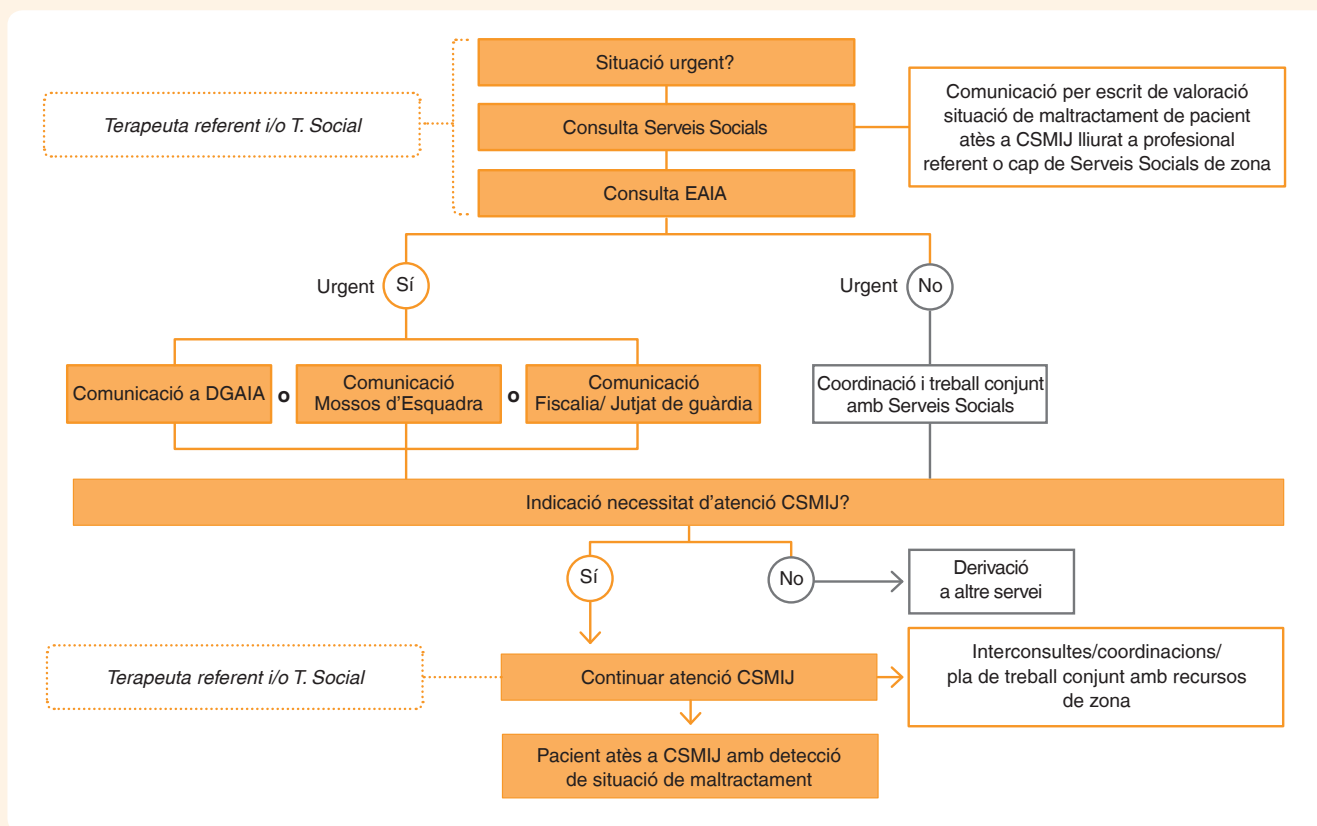
5.2.3. CENTRE DE SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL CSMIJ ORIENTA	
Situacions de maltractament greu	Quan en el CSMIJ Orienta de Gavà detecten situació de maltractament greu la intervenció és la següent: <ol style="list-style-type: none">1. En el cas que la situació sigui urgent, trucada a la UDEPMI. Terapeuta referent i treballador/a social.2. Seguir les indicacions del professional de la UDEPMI. Terapeuta referent i treballador/a social.3. Paral·lelament valorar comunicació a Mossos d'Esquadra. Terapeuta referent i treballador/a social.
Sospita fonamentada de maltractament greu	<ol style="list-style-type: none">4. En el cas que la situació no sigui urgent, realitzar comunicació de la situació de maltractament del pacient adreçada a l'equip de serveis socials de zona. Terapeuta referent.5. Si el pacient necessita l'atenció a CSMIJ, continuar el tractament. Terapeuta referent.6. Interconsultes, coordinació i pla de treball conjunt amb els serveis socials de zona i els serveis de la xarxa. Terapeuta referent i treballador/a social.7. Si el pacient no necessita l'atenció a CSMIJ, es realitza la derivació al servei adient.
Situacions d'alt risc i de risc social	Quan en el CSMIJ Orienta de Gavà detecten situació de risc social en un pacient la intervenció és la següent: <p>a) En el cas de detecció de situació d'alt risc social:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Realització de comunicació per escrit de la situació d'alt risc adreçada als serveis socials de zona.2. Derivació del pacient i la família als serveis socials de zona.3. Realització d'interconsultes, pla de treball conjunt amb el professional referent de serveis socials de zona i/o serveis de la xarxa. Terapeuta referent i/o treballador/a social. <p>b) En el cas de detecció de situació de risc social:</p> <ol style="list-style-type: none">1. En el cas que es detecti sospita d'abús sexual, realitzar derivació a la UFAM. Terapeuta referent.2. En el cas que es detecti una situació de risc que no sigui sospita d'abús sexual, realitzar derivació del pacient i la família als serveis socials de zona. Terapeuta referent i/o treballador/a social.3. Continuar tractament a CSMIJ. Terapeuta referent i/o treballador/a social.4. Realització d'interconsultes, pla de treball conjunt amb el professional referent de serveis socials de zona i/o serveis de la xarxa. Terapeuta referent i/o treballador/a social.

G.8 - Procediment per a pacients amb detecció de situació de risc social en el CSMIJ:

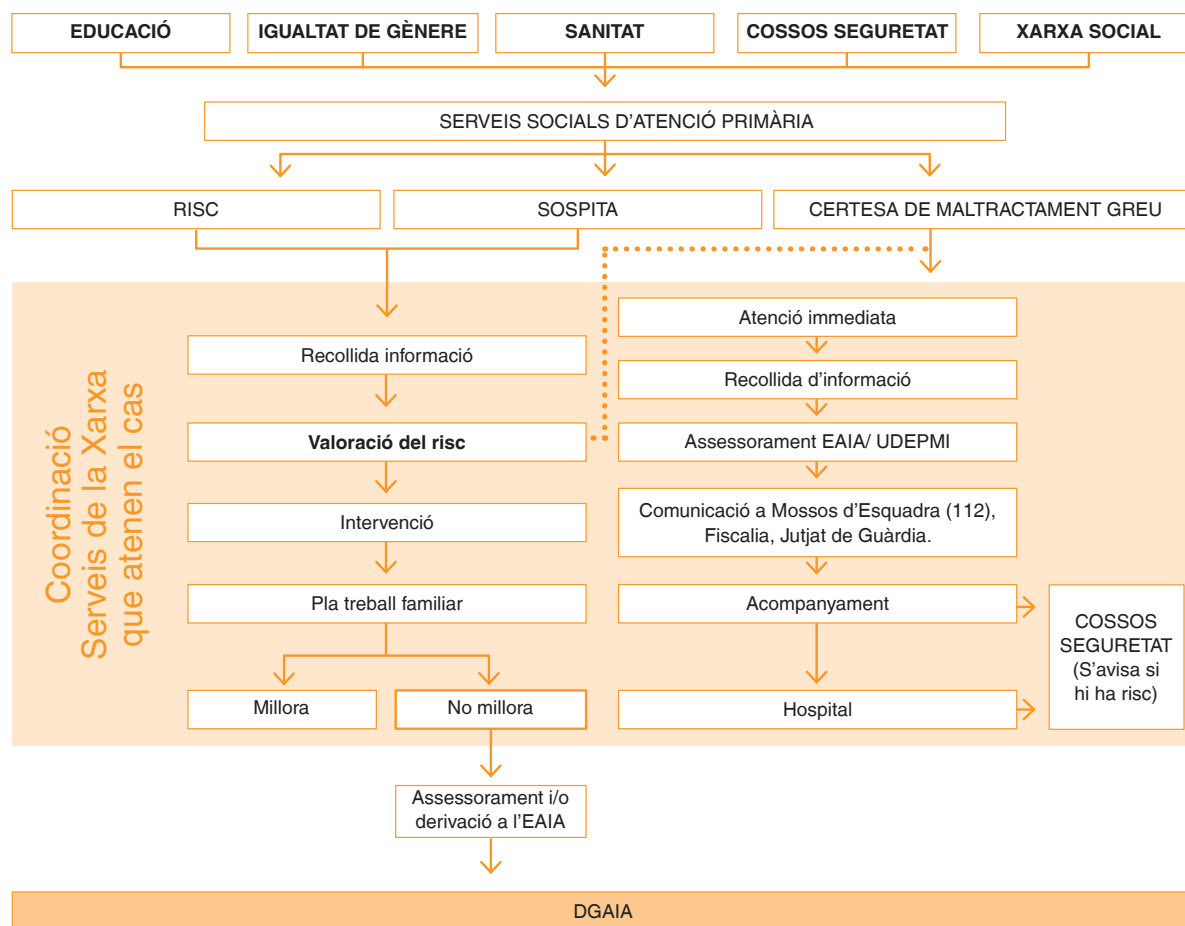
G.9 - Procediment per a pacients amb detecció de situació de maltractament en el CSMIJ:

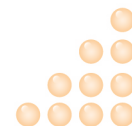

5.3. ÀMBIT SOCIAL

5.3.1. SERVEIS SOCIALS	
<p>Situacions de maltractament greu, amb certesa de diagnòstic</p> <p>Sospita fonamentada de maltractament greu</p>	<ul style="list-style-type: none"> · La intervenció s'ha de realitzar en el mateix moment que es detecta el cas. · Amb les dades extretes de la recollida d'informació i una primera valoració es realitza assessorament via EAIA o en el seu defecte amb UDEPMI. · Si després d'aquest assessorament s'ha d'acompanyar al menor, es realitzarà amb el professional referent i amb el professional que hagi detectat (monitors/es, treballadors/es familiars). Es traspasarà comunicació del cas a Mossos d'Esquadra (112), Fiscalia, Jutjat de Guàrdia.
<p>Situacions d'alt risc i de risc social</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Si arriba la demanda per part d'un professional o servei que detecta, aquest ha de realitzar el full de col·laboració i reunió de traspàs d'informació amb serveis socials. · El professional de serveis socials es desplaça al servei derivant i es valora conjuntament el cas. Es fa una primera valoració del risc amb indicadors objectius, es valora la gravetat de la situació i si és risc, sospita o certesa. · A nivell d'intervenció amb el menor i adults sempre s'ha d'intentar realitzar aquesta primera exploració directa en el servei que sol·licita la demanda. El recurs d'origen sempre informa a la família que han estat derivats a Serveis Socials i quin és el motiu. · Després de l'exploració del cas es realitza un pla de treball familiar signat per la família i els professionals referents del cas marcant una temporalitat per revisar els acords presos. · Si millora, es finalitza la intervenció i, si no millora, es realitza assessorament i/o derivació a l'EAIA. · Durant el procés s'establiran coordinacions i seguiments amb serveis externs i es farà devolutiva al servei derivant.

G.10 · Circuit d'intervenció en situacions de maltractament a la infància i a l'adolescència des de Serveis Socials:

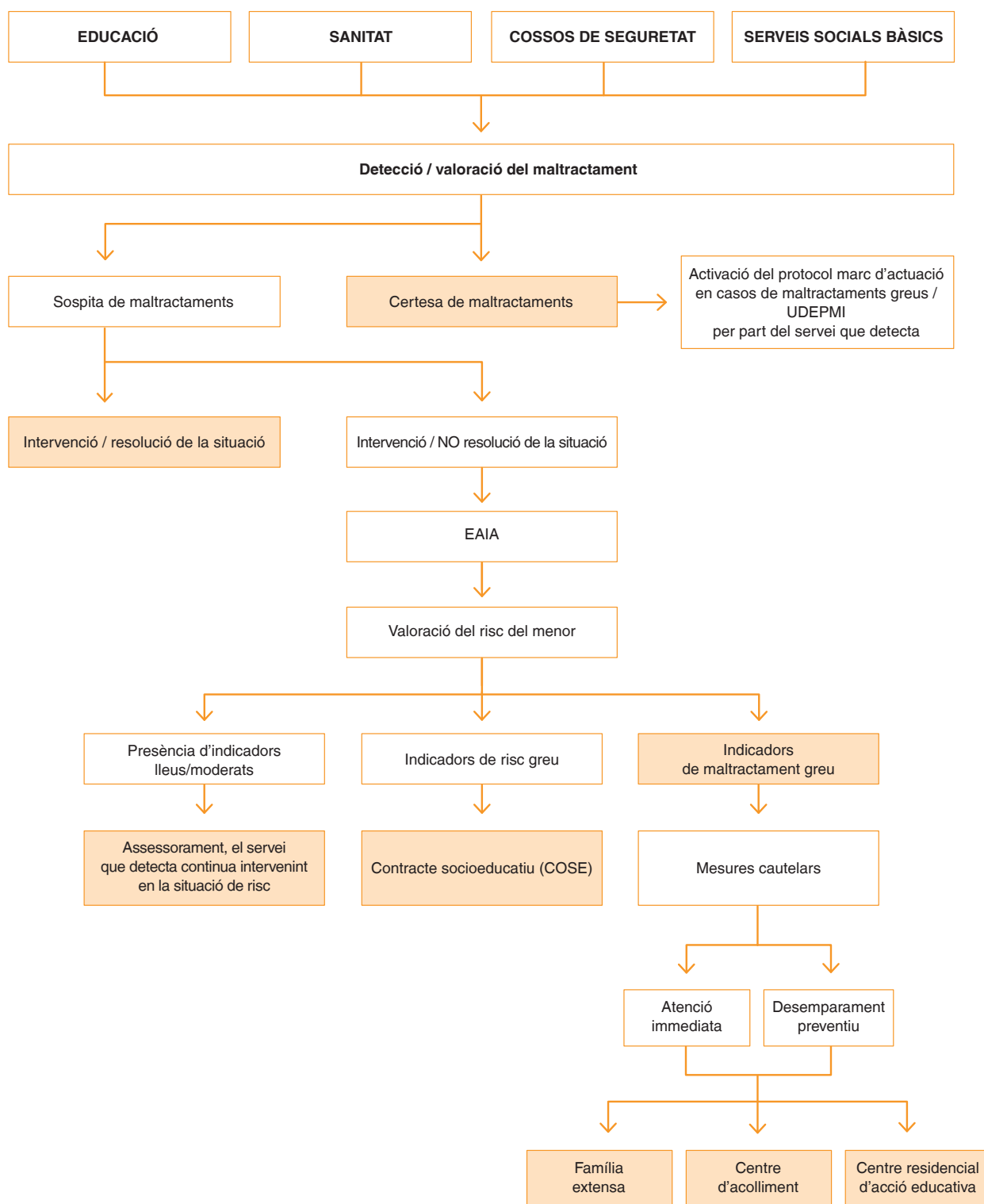
5.3.2. EAIA II DEL BAIX LLOBREGAT

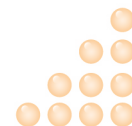
Situacions de maltractament greu, amb certesa de diagnòstic	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'EAIA valora quins indicadors de maltractament es detecten en la informació rebuda i de la coordinació realitzada per determinar si és una situació de certesa de maltractament greu o una situació de sospita de maltractament greu. 2. Davant una situació de certesa de maltractament greu el servei que detecta la situació activa el protocol marc d'actuació en casos de maltractaments greus. 3. Davant una situació de sospita de maltractaments greus l'EAIA valorarà la presència d'indicadors de risc lleus, moderats o greus. 4. Davant una situació d'indicadors de risc lleus o moderats s'assessorarà al servei que detecta la situació i aquest servei continua intervenint en la situació de risc. 5. Davant una situació d'indicadors de risc greu l'EAIA farà les gestions i assumirà la responsabilitat per garantir una atenció prioritària dels infants i adolescents. 6. Si la situació de desemparament detectada ve motivada per un maltractament físic greu o una situació d'abús sexual, la DGAIA denunciarà al Jutjat els fets presumptament delictius dels quals pot haver estat víctima l'infant o adolescent, detectats en l'exercici de les funcions de DGAIA i EAIA, per tal que es duguin a terme les actuacions pertinents, segons protocol.
Situacions d'alt risc	<p>És una situació en què l'EAIA, prèvia derivació de l'equip d'EBAS de referència, realitza <i>Estudi</i> (prioritari/preferent/ordinari) de la situació, que podria concloure amb una proposta de mesura protectora o amb la consideració d'una situació de risc greu amb l'establiment d'un Compromís Socioeducatiu.</p>
Situacions de risc social	<p>És una situació en què la competència i referència de la intervenció recau en els EBAS. L'EAIA, a demanda dels EBAS, pot intervenir des de la fase d'assessorament facilitant, des de la visió d'equip especialitzat, una anàlisi del cas que faciliti la presa de decisions, l'establiment de plans de millora, etc.</p>

5.3. ÀMBIT SOCIAL

G.11 - Circuit d'intervenció en situacions de maltractament a la infància i a l'adolescència des de l'EAIA:

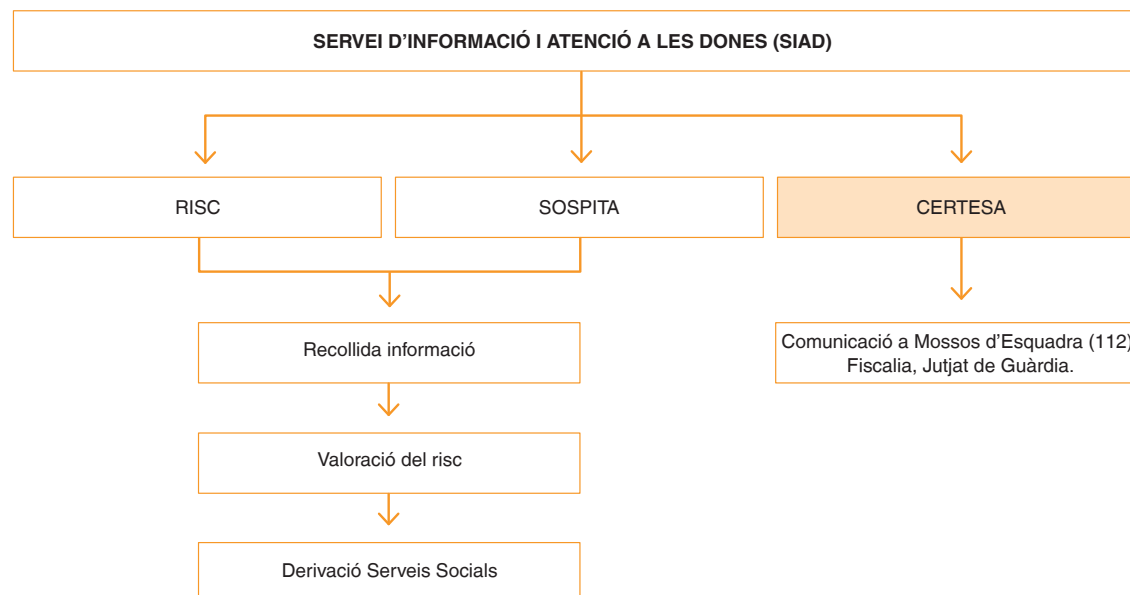

5.3.3. SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES (SIAD)

Situacions de risc o de sospita	<p>Quan en l'entrevista d'acollida o a l'espai d'atenció psicològica o assessorament jurídic la professional tingui sospita fonamentada de maltractament o de risc social per als fills o filles de la dona atesa és recollirà la informació i valoració de risc i es derivarà a l'equip d'infància i família dels serveis socials (EBAS-3).</p> <p>Paral·lelament s'informarà la dona que el cas es deriva a l'EBAS-3 per a valoració i seguiment dels menors. Tot i que ella pot seguir vinculada al SIAD a través de l'atenció psicològica, jurídica o social.</p> <p>Quan sigui la mateixa dona qui comuniqui la situació el procediment serà el mateix que en el supòsit anterior.</p> <p>En coordinació amb l'equip de l'EBAS-3 s'oferirà a la dona la possibilitat de derivar-la a ella i els seus fills i filles al Servei d'Intervenció Especialitzada en violència masclista de Sant Feliu de Llobregat (SIE) depenent de la Generalitat de Catalunya. Des del SIE s'ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones que han patit o pateixen situació de violència, i també a llurs filles i fills.</p>
Certesa de maltractament greu	<p>Quan es produeix una certesa de maltractament greu des del SIAD es farà un acompanyament del cas i una primera intervenció conjunta amb els serveis socials si aquests estan funcionant.</p> <p>En el cas que els serveis socials no estiguin funcionant es realitzarà una atenció immediata des del SIAD i es demanarà assessorament a la UDEPMI.</p> <p>Sempre que hi hagi certesa de maltractament greu, haurà de realitzar-se una comunicació a Mossos d'Esquadra (112), Fiscalia, Jutjat de Guàrdia. Si la detecció es dona en horari laboral de serveis socials la professional del SIAD traspassarà la informació a serveis socials per a què ho comuniquin a Mossos. En el cas que els serveis socials no estiguin funcionant serà la professional del SIAD qui ho posarà en coneixement de Mossos a través del 112.</p>

G.12 - Circuit d'intervenció en situacions de maltractament a la infància i a l'adolescència des del SIAD:

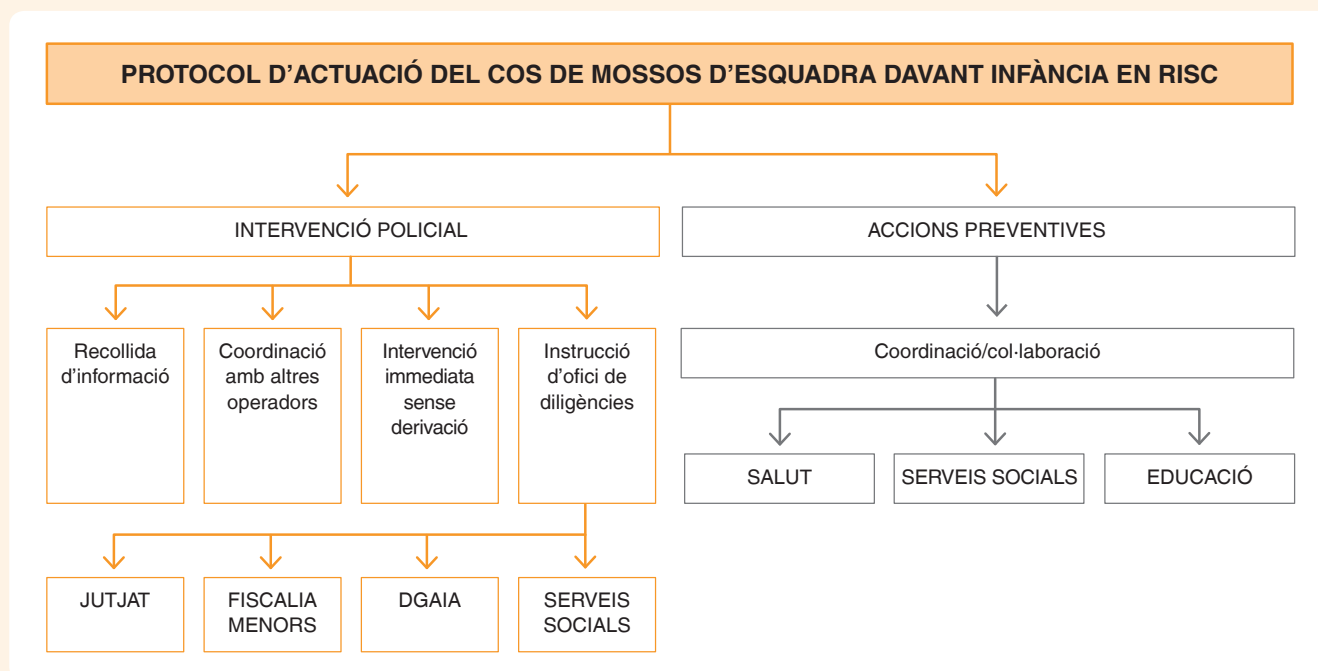

5.4. ÀMBIT POLICIAL

5.4.1. MOSSOS D'ESQUADRA	
Situacions de maltractament greu, amb certesa de diagnòstic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Protecció immediata del menor, amb la separació de l'autor o autors. 2. El trasllat del menor al servei d'urgències de l'hospital es realitzarà si existeixen els següents supòsits: <ul style="list-style-type: none"> · Quan els fets s'han produït en les 72 hores anteriors, en el cas d'abusos sexuals, i hi pot haver vestigis, lesions o restes biològiques. · Quan la víctima presenti o manifesti lesions que es puguin ressenyar en un informe facultatiu o que requereixin assistència. · Davant de circumstàncies de risc del menor en les quals l'ingrés hospitalari garantirà una protecció inicial respecte del seu entorn i facilitarà la intervenció de la DGAIA. Fora d'aquests supòsits no s'escau portar el menor d'urgències a l'hospital però sí fer les comunicacions pertinents. 3. Obertura de diligències policials i realització d'actuacions segons instrucció. 4. Es tramet el corresponent atestat al jutge i còpia a Fiscalia, informant a DGAIA. 5. Es dona compliment a les directrius que marqui el Jutjat i es protegeix al menor víctima.
Sospita fonamentada de maltractament greu	<ol style="list-style-type: none"> 1. S'instrueixen els fets amb l'obertura de diligències policials, amb la realització d'actuacions policials segons instrucció. 2. Es tramet el corresponent atestat al Jutjat. 3. Es realitza còpia a Fiscalia i s'informa a DGAIA.
Situacions d'alt risc i de risc social	<ol style="list-style-type: none"> 1. S'informa al jutge, a Fiscalia i, atenen el risc de la situació, a DGAIA.

G.13 · Protocol d'actuació del Cos Mossos d'Esquadra davant infància en risc:

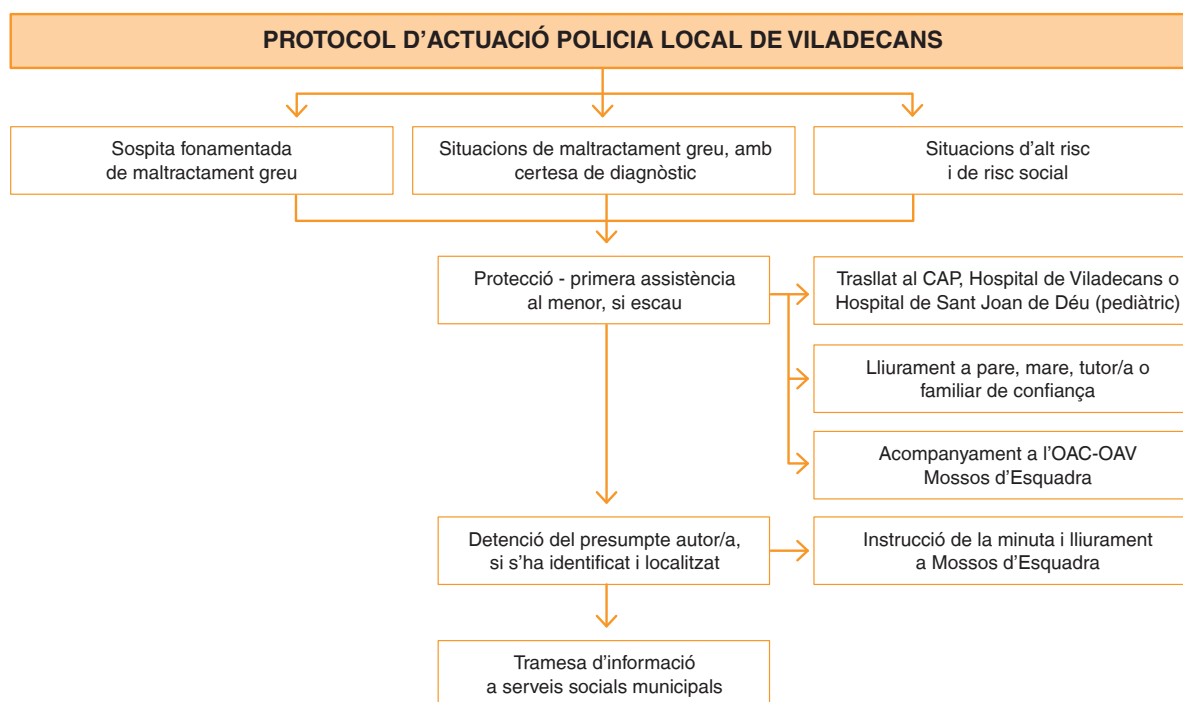

5.4.2. POLICIA LOCAL DE VILADECANS

Sospita fonamentada	<p>La Policia Local de Viladecans, en casos on no hi ha un risc imminent per a la integritat física o moral del menor, sinó que es tracti de situacions perllongades en el temps sense tractar-se d'un episodi en curs i en tenir coneixement del fet:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Segons el cas, es donarà protecció al menor i es prestarà assistència mèdica si fos necessària. En aquest cas, s'intentarà localitzar un familiar de confiança amb qui el menor se senti acollit i segur. · Congruentment, si és necessari, s'acompanyarà al menor i familiar o tutor que fins a la comissaria del cos de Mossos d'Esquadra per denunciar els fets. · Si escau, instruirà la corresponent minuta policial, la qual serà posteriorment lliurada a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) del cos de Mossos d'Esquadra. · Posarà el fet en coneixement del Departament municipal de Serveis Socials.
Certesa de maltractament greu	<p>Quan es tracti d'una situació concreta amb risc per al menor, es focalitzarà l'actuació en neutralitzar el risc que incideix sobre el menor i evacuar-lo de la ubicació.</p> <p>Una vegada garantit el benestar del menor, portant-lo si cal al CAP, Hospital de Viladecans o Hospital de Sant Joan de Déu (pediàtric), es gestionarà amb celeritat que aquest estigui acompanyat per un familiar que sigui de confiança per al menor i amb qui se senti acollit i segur.</p> <p>En casos amb autor identificat/autora identificada i si l'actuació ho permet, es practicarà la detenció (si es tractés d'un delicte) del presumpte autor/a dels fets, o bé es gestionarà la seva identificació.</p> <p>Finalitzades totes les actuacions operatives s'instruirà la corresponent minuta policial, la qual serà posteriorment lliurada a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà del cos dels Mossos d'Esquadra.</p> <p>En cas que el menor quedés en una situació de desemparament familiar, aquest serà lliurat també al cos de Mossos d'Esquadra per activar el protocol de protecció mitjançant Atenció a l'Infant i l'Adolescent.</p> <p>Totes les actuacions es posaran en coneixement del Departament municipal de Serveis Socials.</p>

G.14 - Protocol d'actuació de la Policia Local de Viladecans:

6.1. ÀMBIT EDUCATIU

6.1.1. SERVEI D'ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC DE LES ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS DE VILADECANS

Localització del servei: VILADECANS

Horari: de 8 a 14 h de dilluns a dijous (servei rotatiu a les EBM)

Lloc i tel.:

EBM La Muntanyeta Av. Miramar, 8. Tel. 936 591 548

EBM La Marina Av. Germans Gabrielistes, 9. Tel. 936 591 883

EBM La Pineda C/ Marià Sanjuan, 2. Tel. 936 379 600

EBM La Ginesta Av. Can Palmer, 123. Tel. 936 586 676

Objectius i funcions del servei

- Detecció, valoració i derivació dels infants que presenten alguna dificultat en el seu desenvolupament a serveis específics quan sigui necessari.
- Atenció als infants que presenten necessitats educatives especials (específiques i/o socials).
- Assessorament a l'equip educatiu i directiu.
- Atenció i orientació a les famílies.
- Coordinació amb els serveis externs d'atenció a la petita infància on l'infant estigui atès (CDIAP Delta, Serveis Socials, EAP, CREDA...).
- Participació en la xarxa d'infància 0-6 del municipi.

6.1.2. EQUIP D'ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC (EAP)

Localització del servei:

CENTRES EDUCATIUS:

Horari: de 9 a 13.30 i de 15 a 16.30 h

Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya

Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP):

Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 14 h i de 15 a 17 h

Adreça: rambla Pompeu Fabra, 184

Tel.: 936 381 802

Adreça electrònica: a8900265@xtec.cat

Objectius i funcions del servei

Òrgans integrats per psicòlegs, psicopedagogs, treballadors socials i fisioterapeutes que tenen com a objectiu l'assessorament i l'orientació psicopedagògica i social als centres educatius.

Són funcions de l'EAP:

- Detecció de les necessitats socials i educatives dels/les alumnes.
- Prevenció educativa en el medi escolar, familiar i social.
- Valoració de les necessitats educatives dels/les alumnes i de les seves possibilitats.
- Elaboració i seguiment de programes individuals juntament amb el professorat del centre.
- Orientació escolar, personal dels/les alumnes i acompanyament a les seves famílies.
- Assessorament i suport al professorat.

6.1. ÀMBIT EDUCATIU

6.1.3. ESCOLES, INSTITUTS I ESCOLES CONCERTADES

Localització del servei: VILADECANS

Totes les escoles d'infantil i primària, secundària i centres concertats del municipi de Viladecans.

Objectius i funcions del servei

- Detecció, valoració i derivació dels infants que presenten alguna dificultat en el seu desenvolupament a serveis específics quan sigui necessari.
- Atenció als infants que presenten necessitats educatives especials (específiques i/o socials).
- Assessorament de l'equip directiu a l'equip educatiu.
- Atenció i orientació a les famílies.
- Coordinació amb els serveis externs d'atenció a la infància on l'infant estigui atès (CDIAP Delta, Serveis Socials, EAP, CREDA, CSMIJ...).
- Participació en la xarxa d'infància del municipi.

6.2. ÀMBIT DE SALUT

6.2.1. EQUIP D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SALUT DELS CAPS MAS FONT / MARIA BERNADES (VILADECANS 1 / VILADECANS 2)

Localització del servei: VILADECANS

EQUIP D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SALUT DEL CAP MAS FONT-VILADECANS 1:

Horari: de 8 a 20 hores, de dilluns a divendres, i dissabtes, de 9 a 20 hores
 Lloc: passeig de la Marina, 2-4
 Tel.: 936 472 177
 Fax: 936 374 906
 Adreça electrònica: viladecans@ambitcp.catsalut.net

EQUIP D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SALUT DEL CAP MARIA BERNADES-VILADECANS 2:

Horari: de dilluns a divendres, de 8 a 20 hores
 Lloc: c/ Mare de Déu de Montserrat, 124-126
 Tel.: 936 474 155
 Adreça electrònica: viladecans@ambitcp.catsalut.net

Objectius i funcions del servei:

- Oferir una atenció integral, que inclou l'atenció i la prevenció de malalties, l'educació en els hàbits saludables i l'orientació en l'atenció social.
- Facilitar l'accessibilitat.
- Facilitar l'acollida i la informació.
- Assegurar la continuïtat dels serveis assistencials i la coordinació.
- Aplicar els processos de qualitat assistencial.
- Garantir la seguretat dels/les pacients i dels/les professionals.

L'àmbit sanitari és un entorn on es poden detectar problemes derivats d'una situació de vulnerabilitat dels infants, els adolescents i les seves famílies. Per això, les funcions no es desenvoluparan únicament en l'atenció pediàtrica, sinó en tots els serveis de l'atenció primària de salut i per part de tots els/les professionals implicats.

Les funcions específiques en la protecció de la infància en risc són:

- Atenció sanitària als infants i adolescents, i les seves famílies.
- Prevenir les situacions de maltractament infantil, ja que és un servei comunitari, d'accés generalitzat, especialment de 0 a 3 anys.
- Actuacions de sensibilització i conscienciació de la ciutadania.
- Formació dels/les professionals dels equips d'atenció primària sobre detecció i prevenció de la violència familiar.
- Detectar la presència d'indicadors de risc de maltractaments.
- Descartar o confirmar la sospita de maltractaments, arribant, si cal, al diagnòstic de certesa.
- Atenció sanitària al menor i a la seva família, tenint com a premissa bàsica la protecció del menor.

6.2.2. CENTRE DE DESENVOLUPAMENT INFANTIL I ATENCIÓ PRECOÇ DELTA

Localització del servei : VILADECANS

CENTRE DE DESENVOLUPAMENT I ATENCIÓ PRECOÇ (CDIAP)

Adreça: avinguda del Mil·lenari, 18 (Masia Can Palmer)

Tel.: 936 373 322

Adreça electrònica: deltacdiap@delta.coop

Objectius i funcions del servei

L'atenció precoç és el conjunt d'intervencions adreçades a la població infantil que presenta algun trastorn en el desenvolupament o el risc de patir-lo.

L'objectiu d'aquesta atenció és detectar i atendre, al més aviat possible, els infants que presenten problemes de desenvolupament i prevenir les situacions que els poden provocar.

Aquesta intervenció incideix de manera simultània en els àmbits sanitari, educatiu i social i la realitza un equip interdisciplinari.

Funcions del servei:

- Diagnòstic biopsicosocial.
- Atenció terapèutica en diferents modalitats.
- Avaluació i seguiment dels infants.
- Seguiment dels infants de risc biològic, social o psicològic.
- Orientació i suport a les famílies.
- Col·laboració i coordinació amb els recursos de la zona que tenen competència en primera infància.
- Activitats de prevenció i detecció, formació i investigació.

6.2.3. CENTRE DE SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL (CSMIJ) ORIENTA

Localització del servei : GAVÀ

Horari: de 9 h fins a 18 h. Divendres de 9 h a 14 h

Lloc: c/ Sant Lluís, 66, 08820 Gavà

Tel.: 936 383 993

Adreça electrònica: csmij_gava@fundacioorienta.com

Web: www.fundacioorienta.com

Objectius i funcions del servei

Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil ubicat a Gavà. Atenció als infants de 0 a 17 anys de quatre poblacions: Gavà, Viladecans, Begues i Sant Climent.

- Atenció a infants amb trastorns emocionals, trastorns mentals greus, trastorns i disharmonies del desenvolupament.
- S'hi realitza procés diagnòstic, tractaments psicoterapèutics, tractaments familiars, tractaments psicosocials, tractaments grupals.
- S'hi desenvolupen diferents programes: programa de trastorns mentals greus, programa salut i escola, programa de psicosis i autisme, programa de salut mental i atenció primària de salut, programa de suport al centre residencial de DGAIA.
- Coordinació amb tots els serveis i dispositius de la xarxa.
- Participació en l'elaboració, realització i seguiment de diferents protocols d'intervenció i programes d'àmbit preventiu amb els diferents ajuntaments de la zona.

6.3. ÀMBIT SOCIAL

6.3.1. SERVEIS SOCIALS

Localització del servei: VILADECANS

Horari: de dilluns a divendres, de 8 a 15 hores

EBAS 2. Equip d'infància, família i salut mental

EBAS 3. Equip d'infància, família i dona

Adreça: avinguda del Mil·lenari, 18 (Masia Can Palmer)

Tel.: 936 373 322

Coordinació d'Equips d'Infància

Adreça: c/ Àngel Guimerà, 2

Tel.: 936 351 802

Web: www.viladecans.cat

Objectius i funcions del servei

1. Detecció i prevenció i promoció, si escau, de les mesures i els recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar la situació de risc cercant la col·laboració dels progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda.
2. Orientació, assessorament i ajut a la família. L'ajut a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o material dirigides a millorar l'entorn familiar.
3. Valoració de la situació de risc.
4. La intervenció familiar, mitjançant l'establiment de programes socioeducatius per als progenitors, tutors o guardadors, amb la finalitat que assoleixin capacitats i estratègies alternatives per a la cura i l'educació de llurs fills o de l'infant o l'adolescent.
5. Derivació i coordinació amb serveis especialitzats de l'àmbit de la infància.
6. Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc.

6.3.2. EQUIP D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA (EAIA) II DEL BAIX LLOBREGAT

Localització del servei: VILADECANS

Horari: de 8 a 15 hores
Lloc: c/ Antonio Machado, 58 bx
Tel.: 936 351 815 / Adreça electrònica: eaia2@elbaixllobregat.cat

Objectius i funcions del servei

L'EAIA és un servei social d'atenció especialitzada format per professionals de la psicologia, la pedagogia, el treball social i l'educació social, que forma part del Sistema de protecció dels infants i adolescents en risc social de Catalunya i que té com a objectius principals l'avaluació, el diagnòstic, el tractament i el seguiment d'infants i adolescents en situació de risc greu o en situació de desemparament, i també de llurs famílies.

Funcions del servei:

- Donar suport tècnic als Serveis Bàsics d'Atenció Social.
- Valorar els casos derivats pels Serveis Bàsics d'Atenció Social, proposar mesures i elaborar els plans de millora per a l'infant i la seva família.
- Fer el seguiment, tractament i avaluació de les mesures de protecció i dels plans de millora.
- Coordinar-se amb els serveis socials bàsics, amb els/les professionals dels altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb els altres serveis especialitzats.

6.3.3. SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES (SIAD)

Localització del servei: VILADECANS

Horari: dimarts de 9 a 15.30 h i dijous de 9 a 19 h. Horari d'atenció: dimarts de 10 a 13 h i dijous de 10 a 13 i de 15 a 19 h.
Lloc: avinguda del Mil·lenari, 18 (Masia Can Palmer)
Tel.: 936 373 322 / Adreça electrònica: siad@viladecans.cat

Objectius i funcions del servei

El servei d'atenció i informació a dones de la Masia Can Palmer de Viladecans és un servei que en base a la legislació i normativa vigent i a la realitat del municipi ofereix informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones: àmbit laboral, social, personal i familiar, fent especial incidència en la detecció de la violència masclista i establint mecanismes d'informació i derivació als serveis especialitzats.

Funcions del servei:

- Oferir i difondre informació a les dones sobre els seus drets i l'exercici d'aquests drets.
- Proporcionar a les dones orientació i assessorament sobre temes que puguin ser del seu interès.
- Facilitar l'atenció i assessorament a situació de discriminació per raó de sexe, ja siguin en l'àmbit públic o privat (laboral, familiar, social).
- Oferir assessorament jurídic i atenció psicològica especialitzada a les dones que ho sol·licitin.
- Treballar amb la comunitat i el teixit associatiu femení en la realització d'accions que visualitzin les aportacions de les dones, tot facilitant el seu apoderament i propociant i visualitzant la seva aportació.
- Dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb els grups i organitzacions de dones, i oferir-los recursos que facilitin la realització de les seves activitats.
- Assessorar, orientar i realitzar una primera atenció a dones en situació de violència masclista.
- Coordinar actuacions amb el centre d'intervenció especialitzada (SIE) i amb el circuit específic de l'Ajuntament per a l'abordatge integral de la violència masclista.
- Coordinar derivacions amb d'altres recursos públics o privats que poden donar sortida a les diverses situacions que plantegin les usuàries (laborals, familiars, econòmiques...).
- Actuar com a observatori de la realitat de les dones del municipi i proporcionar les Informacions necessàries per a col·laborar en la definició de les línies prioritàries d'intervenció en els plans locals de polítiques de dones.
- Realitzar activitats de sensibilització social.

6.4. ÀMBIT POLICIAL

6.4.1. MOSSOS D'ESQUADRA DE VILADECANS

Localització del servei: VILADECANS

Mossos d'Esquadra de Viladecans (Comissaria de Districte)

Lloc: av. Mil-lenari, 5

Tel.: 935 566 510

Grup d'Atenció a la Víctima (GAV): de 9 a 14 i de 15 a 17.30 hores

Oficina de denúncies (OAC): 24 hores.

Objectius i funcions del servei

Objectius:

Prevenció: xerrades a instituts, seguiment a menors i coordinació amb la xarxa en casos en què no es té certesa de maltractament. Participació en circuits de prevenció i en la xarxa que d'ells se'n desprèn.

Actuació: actuar d'urgència si cal. Posar-ho en coneixement de l'organisme competent per adoptar les mesures oportunes. Prèvia petició de la DGAIA, col·laboració amb ells en retirada de menors.

Protecció: informar DGAIA, fer seguiment del cas i treballar en xarxa per tal d'evitar que la situació es repeteixi. Traspasar el cas quan i a qui correspongui. Proporcionar al menor la protecció policial que les autoritats judicials o els procediments interns de la PGME estipulin.

Funcions del servei:

- Xerrades a instituts sobre: drogues, Internet segura, violència masclista, etc.
- Actuació d'urgència (112).
- Detecció de situacions de risc.
- Assessorament a les famílies.
- Recollida i tramitació de denúncies.
- Seguiment, per part del GAV, dels infants o adolescents que pateixen o sospitem que podrien patir violència a casa, violència masclista, delictes motivats per l'odi o la discriminació i abusos/agressions sexuals.
- Protecció policial, seguiment i control de les mesures de protecció judicials.
- Participació en circuits de prevenció o protecció de menors al municipi quan aquest ho sol·liciti.

6.4.2. POLICIA LOCAL

Localització del servei: VILADECANS

Horari: 24 hores, 365 dies l'any
Lloc: Comissaria de la Policia Local de Viladecans
Tel.: 936 594 024
Adreça: carretera del Prat, 34
Web: www.viladecans.cat

Objectius i funcions del servei

Donar resposta a les necessitats de la infància en circumstàncies de desamparament, urgència, emergència, orientació, maltractament i qualsevol fet delictiu.

7.1. INDICADORS RESPECTE A L'INFANT I/O L'ADOLESCENT

Els següents indicadors han estat estrets del *RUMI* per tal de ser una guia d'ajuda en la detecció de possibles maltractaments.

S'ha realitzat una **divisió de dos grups d'indicadors**. D'una banda, en relació a l'**infant i l'adolescent** i, d'una altra banda, als seus **cuidadors/cuidadores**.

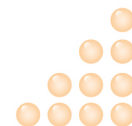
INDICADORS RESPECTE A L'INFANT I/O L'ADOLESCENT	EDAT	Serveis que detecten		
		EDUCACIÓ	SANITAT	SERVEIS SOCIALS

Alimentació i higiene

· Porta la roba bruta	>0 i <18			
· Presenta olors desagradables	>3 i <17			
· Porta roba i/o calçat inadequats	>0 i <18			
· Presenta una higiene corporal deficient	>0 i <18			
· Mostra lesions cutànies amb enrogiment de la pell a la zona dels bolquers	>0 i <3			
· Presenta dermatitis del bolquer	>0 i <3			
· Assisteix a l'escola sense esmorzar i no en porta	>1 i <17			
· Demana o roba menjar, diu que passa gana, que a casa no li donen menjar.	>3 i <17			
· Hi ha indicis d'una alimentació molt deficient i inadequada	>0 i <18			

Manifestacions i observacions físiques

· Es mostra cansat/da sense justificació	>1 i <17			
· S'adorm a classe	>6 i <17			
· Es queixa sovint de dolor (mal de panxa, mal de cap...)	>2 i <17			
· Està constantment malalt/a	>1 i <17			
· Presenta ferides, cops, etc., que semblen produïdes accidentalment	>0 i <18			
· Presenta ferides o rascades	>0 i <18			
· Presenta senyals de mossegades	>0 i <18			
· Presenta cops en el cos	>0 i <18			
· Presenta hematomes	>0 i <18			
· Presenta cremades	>0 i <18			
· Presenta manca de flocs de cabell	>0 i <18			
· Presenta plagiocefàlia/ alopecia localitzada	>0 i <18			
· Presenta vessaments oculars	>0 i <18			
· Presenta hemorràgies retinals	>0 i <18			
· Presenta talls o punxades	>0 i <18			
· Presenta fractures òssies	>0 i <18			
· Presenta la síndrome del nen sacsejat	>0 i <3			

INDICADORS RESPECTE A L'INFANT I/O L'ADOLESCENT	EDAT	Serveis que detecten		
		EDUCACIÓ	SANITAT	SERVEIS SOCIALS
· Presenta hemorràgies internes	>0 i <18			
· Presenta dolor en determinades parts del cos	>0 i <18			
· Manifesta o assenyala amb gestos que els seus progenitors són els causants de les lesions	>1 i <17			
· Manifesta que està sent receptor de violència física per part d'algú del seu entorn	>1 i <17			
· Dóna explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta	>3 i <17			

Sospita d'abús

· Presenta dolor/picor en la zona anal/genital	>0 i <18			
· Té molèsties quan camina o s'asseu	>3 i <17			
· Presenta roba interior esquinçada, tacada o amb sang	>0 i <18			
· És una nena o adolescent embarassada (especialment si es nega a identificar al pare)	>12 i <17			
· Presenta contusions o sagnat als genitals externs, la zona vaginal o l'anal	>0 i <18			
· Presenta una malaltia de transmissió sexual	>0 i <18			
· Presenta eritema i/o edema a la zona vulvar o l'anal	>0 i <18			
· Es detecta semen a la boca, als genitals o a la roba	>0 i <18			
· Presenta alteracions a l'esfínter anal (obertura signe de la O o clivelles o hematomes...)	>0 i <18			
· Presenta alteracions de la membrana himenal	>0 i <18			
· Hi ha indicis que l'estan forçant en activitats sexuals (abús sexual)	>0 i <18			
· Explica que està patint abusos sexuals per part d'algú del seu entorn	>3 i <17			
· Manifesta o assenyala amb gestos que els seus progenitors són els causants de l'abús sexual	>3 i <17			
· Dóna explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta	>3 i <17			
· Va patir, en el passat, algun tipus d'abús sexual	>1 i <17			
· Va patir, en el passat, agressions físiques	>1 i <17			
· Va patir, en el passat, maltractament prenatal	>1 i <17			

L'infant es troba greument desprotegit

· Està en una situació sobrevinguda en què ningú se'n fa càrrec	>0 i <18			
· Pateix una desatenció alimentària que, per edat o condicions especials, suposa un risc de mort	>0 i <18			
· Ha estat abandonat/da intencionadament	>0 i <18			
· No rep el tractament per una malaltia greu, posant en risc la seva vida	>0 i <18			
· La mare i/o el pare vol donar l'infant en adopció	>0 i <18			
· No té cap referent familiar en el país	>1 i <17			
· És una nena/adolescent embarassada (o mare) amb greus dificultats personals i socials	>9 i <17			

INDICADORS RESPECTE A L'INFANT I/O L'ADOLESCENT	EDAT	Serveis que detecten		
		EDUCACIÓ	SANITAT	SERVEIS SOCIALS
· Pateix una situació de perill greu que li fa sol·licitar protecció immediata	>6 i <17			
· Pateix amenaces de mort o abandonament dels progenitors o guardadors	>0 i <18			

Desatencions greus i/o agressions abans del seu naixement

· Presenta la síndrome d'abstinència neonatal				
· Presenta malalties o trastorns associats a consum de tòxics de la mare en l'embaràs				
· Té lesions físiques o neurològiques per inadequat control mèdic de la mare durant l'embaràs				

Haver patit o estar en risc de patir mutilació genital

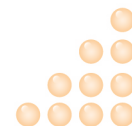
· Ha sofert una mutilació genital femenina	>0 i <18			
· Hi ha indicis d'haver patit una mutilació genital femenina: per exemple, ve trista del viatge al seu país	>0 i <18			
· Hi ha indicis que fan pensar que pot estar en risc de patir una mutilació genital femenina	>0 i <18			

Manifestacions d'altres persones, professionals o membres de la família

· Han observat situacions que fan pensar en un abús sexual o ho sospiten	>0 i <18			
· Diuen que els progenitors o guardadors els peguen	>0 i <18			
· Senten que reben agressions verbals i/o físiques (cops, plors, crits, etc.)	>0 i <18			

Conductes de l'infant (dintre o fora de l'escola)

· Comet petits furtis	>6 i <17			
· Manifesta una conducta agressiva davant la presència policial	>6 i <17			
· Presenta una conducta agressiva física contra terceres persones	>6 i <17			
· Presenta una conducta agressiva verbal contra terceres persones	>6 i <17			
· Presenta una conducta destructiva amb objectes	>6 i <17			
· Es relaciona amb un grup d'amics o amigues conflictiu	>6 i <17			
· Manté sovint conductes de provocació (desafiant...)	>6 i <17			
· Fa actes de vandalisme, racisme o xenofòbia	>10 i <17			
· Transgredeix les normes sistemàticament	>6 i <17			
· Deambula sovint pels carrers en horari escolar i/o de nit	>3 i <16			
· S'ha escapolit de casa	>6 i <17			
· S'exposa a situacions de risc (conducció temerària, <i>metring</i> , mal ús de les tecnologies)	>6 i <17			
· Diu coses que indiquen que pensa sovint en el suïcidi o ha fet un intent de suïcidi	>6 i <17			
· S'autolesiona.	>6 i <17			
· Es provoca el vòmit, pren laxants, es nega a menjar	>6 i <17			
· Presenta manca d'autocontrol	>6 i <17			

INDICADORS RESPECTE A L'INFANT I/O L'ADOLESCENT	EDAT	Serveis que detecten		
		EDUCACIÓ	SANITAT	SERVEIS SOCIALS
· Consumeix alcohol	>6 i <17			
· Consumeix altres drogues	>6 i <17			
· Consumeix altres substàncies estupefaents	>6 i <17			
· Consumeix tabac	>6 i <17			
· S'observen estats que fan pensar que ha consumit (ulls vermells, olor d'alcohol, eufòria...)	>6 i <17			
· Presenta símptomes compatibles amb una síndrome d'abstinència	>1 i <17			
· Manifesta accions defensives davant qualsevol aproximació física	>3 i <17			
· No vol fer activitats que requereixen mostrar parts del cos (per amagar cops...)	>6 i <17			
· Sembla tenir por dels seus progenitors o manifestar-los rebuig	>3 i <17			
· No vol anar-se'n a casa	>3 i <12			
· Mostra un alt nivell d'ansietat davant activitats normals com el canvi de bolquers	>0 i <3			
· Presenta dificultats greus per calmar-se en braços de qui en té cura	>0 i <3			
· Es preocupa molt d'estar a l'alçada de les expectatives dels progenitors o per ser acceptat	>4 i <17			
· Mostra sentiments de culpabilitat de la situació viscuda	>4 i <17			
· Manifesta que no el/la deixen entrar a casa o que l'han fet fora	>6 i <17			
· Mostra senyals d'ansietat	>3 i <17			
· Manifesta que vol ingressar en un centre	>6 i <17			
· Manifesta una familiaritat excessiva amb estranys (marxa fàcilment amb persones desconegudes)	>3 i <12			
· Crida contínuament l'atenció	>3 i <17			
· Fa demandes continuades d'afectivitat	>3 i <17			
· No interacciona, no fixa la mirada, sovint sembla absent	>1 i <12			
· Sembla tenir dificultat per formar vincles afectius estables	>3 i <17			
· Presenta problemes de relació amb el grup d'iguals	>3 i <17			
· Mostra un aspecte trist i/o plora sovint sense causa aparent	>1 i <17			
· Es mostra passiu/va i retret/a i/o s'aïlla	>3 i <17			
· Fa comentaris que semblen indicar que té una autoestima baixa	>4 i <17			
· Manifesta sovint conductes que corresponen a una edat inferior (conductes regressives)	>3 i <17			
· Manca de plor i absència de queixa davant del dolor	>0 i <12			
· Es mostra inquiet/a, neguitós/a	>0 i <18			
· Presenta trastorns d'alimentació (vòmits, diarrees, anorèxia del lactant)	>0 i <18			
· Presenta desordres greus associats amb el dormir	>0 i <18			
· Fa balancejos compulsius	>3 i <17			
· Presenta masturbació compulsiva	>3 i <17			

INDICADORS RESPECTE A L'INFANT I/O L'ADOLESCENT	EDAT	Serveis que detecten		
		EDUCACIÓ	SANITAT	SERVEIS SOCIALS
· Es dona cops de cap de forma voluntària i repetida	>1 i <17			

Aprentatges escolars

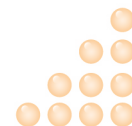
· Manifesta problemes d'atenció i concentració	>3 i <17			
· Presenta poca constància en les activitats escolars i deixa de fer els deures amb freqüència	>6 i <17			
· Està matriculat a un nivell inferior al que li correspon per edat o en un recurs especial	>6 i <17			
· Presenta dificultats d'aprenentatge	>3 i <17			
· Presenta canvis sobtats en el seu rendiment escolar	>3 i <17			
· Presenta repetits canvis de centre escolar al llarg de l'escolaritat	>3 i <17			

Retard en el desenvolupament

· Presenta retard en l'adquisició de capacitats verbals, cognitives o socials pròpies de l'edat	>2 i <17			
· No respon als estímuls com seria d'esperar per l'edat	>0 i <12			
· No se li observen habilitats i/o el to motriu pròpies de l'edat	>0 i <18			
· Presenta pes i talla molt inferiors per l'edat	>0 i <18			
· Presenta problemes d'enuresi, amb relativa freqüència	>6 i <17			
· Presenta problemes d'encopresi, amb relativa freqüència	>6 i <17			
· Marxa de classe o d'escola davant qualsevol contrarietat	>3 i <17			
· Fa faltes d'assistència injustificades i/o absentisme escolar o laboral	>3 i <17			
· Ha abandonat l'escolaritat en etapa obligatòria	>3 i <17			

Presenta comportaments sexualitzats inadequats per l'edat

· Manifesta conductes i preocupacions sexuals o utilitza termes inadequats per la seva edat	>3 i <17			
· Assetja o agredeix sexualment altres infants o adolescents	>4 i <17			
· Manifesta, de forma recurrent, tenir por a un embaràs o a la sida	>6 i <17			
· Mostra promiscuïtat sexual	>12 i <17			
· Assumeix responsabilitats impròpies de l'edat amb membres de la família o tasques de casa	>4 i <17			
· Adopta un rol cuidador respecte als progenitors o guardadors (inversió de rols)	>4 i <17			

7.2. INDICADORS EN ELS PARES/MARES I/O CUIDADORS/ES RESPECTE AL FILL/A LA FILLA

INDICADORS EN ELS PARES I/O CUIDADORS RESPECTE AL FILL/A	EDAT	Serveis que detecten		
		EDUCACIÓ	SANITAT	SERVEIS SOCIALS

Manifestació de rebuig vers l'infant

· Manifesten una imatge negativa de l'infant i no li reconeixen valor positiu	>0 i <18			
· Li repeteixen que no l'estimen	>1 i <17			
· Es riuen de les seves dificultats	>1 i <17			
· El critiquen, avergonyeixen, desqualifiquen, insulten, ridiculitzen o amenacen	>2 i <17			
· Minimitzen els episodis de pena, malaltia o dany físic de l'infant	>0 i <18			
· Manifesten enuig quan l'infant es fa mal	>0 i <18			
· No s'observa mai cap expressió física d'afecte del progenitor/a vers l'infant	>0 i <18			
· Mostren una relació de gelosia amb l'infant, rivalitzant per l'atenció de la parella	>0 i <18			
· Són coneixedors de la situació de maltractament que pateix i no el protegeixen	>0 i <18			
· Són coneixedors de la situació d'abús sexual que pateix i no el protegeixen	>0 i <18			
· No permeten a l'infant contacte tàctil amb ells (carícies, moixaines, tendresa...)	>1 i <17			
· El/la fan fora de casa o diuen que no volen saber res d'ell/a	>12 i <17			
· Tracten de manera molt desigual els germans/les germanes	>0 i <18			

La salut de l'infant no sembla l'adequada

· Porten l'infant malalt a l'escola	>0 i <18			
· No atenen les malalties o danys físics de l'infant	>0 i <18			
· No duen a terme les revisions mèdiques	>0 i <18			
· No tenen cura de les deficiències visuals, auditives, etc, de l'infant	>0 i <18			
· No segueixen els tractaments mèdics i/o higiènics que se'ls indiquen	>0 i <18			
· No assisteixen als serveis especialitzats indicats o derivats (atenció precoç, salut mental)	>0 i <18			
· No accepten la malaltia de l'infant i, per tant, no li proporcionen l'assistència que necessita	>0 i <18			
· Porten sovint medicaments a l'escola sense justificant mèdic.	>0 i <16			
· Li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats a l'escola	>0 i <18			
· Li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats pel personal sanitari	>0 i <18			
· Fa faltes d'assistència reiterades per malalties sense justificació mèdica	>3 i <17			
· Té símptomes recurrents que desapareixen en separar-lo de la família i tornen en contactar-hi	>0 i <18			

7.3. FULL DE DERIVACIÓ

FULL DE DERIVACIÓ
 Protocol d'actuació vers la infància i l'adolescència en situació de risc de Viladecans
 (Majors de 0 i menors de 18 anys)

Data: / / 20

• **Servei i professional derivant:**

• **Motiu de la derivació i nivell de risc que determinarà la intervenció com a urgent o preferent:**

• **Dades de l'infant:**

Nom de l'infant:
 Edat:

• **Dades familiars:**

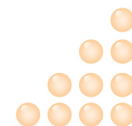
Nom del pare:
 Nom de la mare:
 Adreça:
 Telèfon de la família:

• **Serveis i professionals que assisteixen a la reunió:**

• **Indicadors de maltractament detectats:**

• **Indicadors de protecció:**

La Xarxa com a promotora dels bons tractes a la infància i l'adolescència. Edició Octubre 2015. Pàg. 1/2

• Intervencions realitzades i temporalització:

• Acord sobre les intervencions a realitzar, professionals implicats i temporalització:

• Observacions:

PROPERA DATA DE SEGUIMENT:

Data: / / 20

DATA DE TANCAMENT I MOTIU:

Data: / / 20

• Motiu:

SIGNATURA:

7.4. FULL DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROTOCOL D'ACTUACIÓ

Es recolliran de forma trimestral un seguit d'indicadors per part de tots els serveis implicats.

El seguiment i avaluació del present protocol es valorarà anualment per part de tots els/les professionals amb l'objectiu de mantenir una avaluació compartida amb un grau de consens, participació i implicació dels diferents agents.

FULL DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROTOCOL D'ACTUACIÓ

Seguiment i avaluació del protocol d'actuació vers la infància i l'adolescència en situació de risc de Viladecans (Majors de 0 i menors de 18 anys)

· INDICADORS D'AVALUACIÓ DE CASOS TRIMESTRAL:

Casos detectats (SOSPITA):

Data: / / 20

Cas nº	Edat	Sexe	Servei que ho detecta	Serveis que hi intervenen	Temporalització (per a cada un dels serveis)	Mesures administratives i/o tancament

TOTALS	Edat	Sexe	
		D	H
	0-5		
	6-11		
	12-15		
	+16		

%	Edat	Sexe	
		D	H
	0-5		
	6-11		
	12-15		
	+16		

La Xarxa com a promotora dels bons tractes a la infància i l'adolescència. Edició Octubre 2015.
Pàg.1/2

Casos detectats (CERTESA):

Data: / / 20

Cas nº	Edat	Sexe	Servei que ho detecta	Serveis que hi intervenen	Temporalització (per a cada un dels serveis)	Mesures administratives i/o tancament

TOTALS	Edat	Sexe	
		D	H
	0-5		
	6-11		
	12-15		
	+16		

%	Edat	Sexe	
		D	H
	0-5		
	6-11		
	12-15		
	+16		

AVALUACIÓ DEL PROTOCOL ANUAL:

- Funcionament dels circuits de notificació
- Funcionament de la xarxa d'agents i professionals
- Valoració de la detecció, derivació i seguiment de casos
- Necessitats per a una bona implementació

8

Bibliografia

Síndic de Greuges (Setembre 2006). *Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors.*

Generalitat de Catalunya "Llei 14/2010" (27 de maig). *Dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.*

Generalitat de Catalunya "Llei 12/2007" (11 d'octubre). *Serveis Socials.*

Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família. Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència. *Registre Unificat Maltractament Infantil (RUMI).*

Generalitat de Catalunya, Institut Català de la Salut (Barcelona 1996). *El llibre d'en Pau. Guia per a l'abordatge dels maltractaments en la infància per als professionals de salut.*

Generalitat de Catalunya. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, Secretaria de Seguretat i Departament d'Acció Social i Ciutadania, Secretaria d'Infància i Adolescència (2010).

Protocol d'actuació entre la Secretaria d'Infància i Adolescència del Departament d'Acció Social i Ciutadania i la Direcció General de la Policia del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació per garantir la protecció dels infants i adolescents en situació de risc o desemparament.

Consell Comarcal del Berguedà. *Protocol d'atenció a la infància i l'adolescència en situació de risc i/o desprotecció.*

Ajuntament de Parets del Vallès (març de 2011). *Protocol per a la promoció dels bons tractes a la infància i l'adolescència de Parets del Vallès.*

Demarcació de Girona (Edició del 10 d'octubre del 2000). *Protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments infantils i adolescents de la demarcació de Girona.*

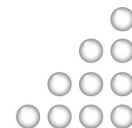
Ajuntament del Prat de Llobregat. *Protocol per a la detecció i abordatge dels maltractaments als menors.*

Barudy, Jorge. *Los buenos tratos a la infancia.*

Barudy, Jorge. *El dolor invisible de la infancia, una lectura ecosistémica del maltrato infantil.*

Ajuntament de Viladecans. Formació realitzada per Jorge Barudy als professionals de Viladecans: 'La Xarxa com a promotora dels bons tractes a la infància i l'adolescència: Causes i abordatge del maltractament infantil'.

9. Glossari

ABS
Àrea Bàsica de Salut

CAP
Centre d'Atenció Primària

CDIAP
Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoc

CSMIJ
Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

CREDA
Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius

DGAIA
Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

EAP
Equip d'Assessorament Psicopedagògic

EAIA
Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

EBAS o SSB
Equip Bàsic d'Atenció Social

EBM
Escola Bressol Municipal

EFI o SSTT-DGAIA
Equip Funcional d'Infància

EVAMI
Equips de Valoració de Maltractaments Infantils

HSJD
Hospital de Sant Joan de Déu

OAC
Oficina d'Atenció al Ciutadà

OAV
Oficina d'Atenció a la Víctima

PGME
Policia de Catalunya-Mossos d'Esquadra

PL
Policia Local

RUMI
Registre Unificat del Maltractament Infantil

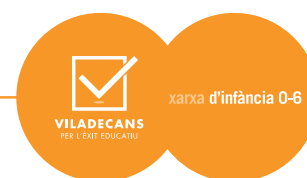
SIAD
Servei d'Informació i Atenció a les Dones

SIE
Servei d'Intervenció Especialitzada en violència masclista

TS
Treballador/a social

UDEPMI
Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil

UFAM
Unitat Funcional d'Abusos a Menors

Col·laboradors/es

Alicia Paniagua - PGME
Angels Vicente - CSMIJ
Carme López - Departament d'Ensenyament
Carme Santín - PGME
Cecilia Martínez - SIAD
David Lorca - Policia Local
Eloi Salas - EAP
Encarna Luna - Pla d'Inclusió Social
Ester Fornells - EAIA
Esther Messeguer - EAP
Esther Urpinas - CSMIJ
Gemma Muñoz - EAIA
Gregori Romero - EAIA
Jaume García - CDIAP
Marina Vañó - EBAS
Marta Bonilla - ABS
Mireia Jimeno - EAIA
Neus Raventós - CDIAP
Núria Vallduriola - Departament d'Ensenyament
Pau Garcia - Policia Local
Pilar Cabeza - EBAS
Pilar Servent - Educació
Robert Medina - PGME
Ruth Cebador - Educació
Sandra Puertas - Escoles Bressol Municipals
Sònia Sabater - EBAS
Suniva Naranjo - Escola Concertada
Vanessa Ortigosa - PGME
Vinyet Mirabent - DGAIA
Xavier Millan - Diputació de Barcelona

La Xarxa com a promotora dels bons tractes a la infància i l'adolescència

